Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

# VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 42 — 1930 — Federated Pressin jäsen — Keskiviikkona, helmik. 19 p:nä — Wed., Feb. 19 — Member The Federated Press — XIV Vuosik. — Vol. XIV

## Lähempi selostus Kallion jutusta Sudbury Staria vastaan

### *Staarin lakimies yrittänyt hyökätä Vapautta vastaan*

Herman Kallio, suomalainen maanviljelijä Waters Township'istä, nosti viime vuoden alkupuolella jutun täältä englanninkielistä sanomalehteä, Sudbury Star'ia vastaan lehden tammikuun 12 p:nä 1929 julkaisun Kalliota ja hänen vaimoaan koskevan kirjoituksen johdosta. Kallio, 24 v. ikäinen ja Laina Hänninen 19 vuotias menivät naimisiin 23 p:nä joulukuuta 1928, Copper Cliffin kirkossa pastori A. J. Bruce'n toimitaessa vihkimisen. 28 p:nä he pitivät ytsävät nuorelle parille vastaanottajaiset Long Lake,n suomalaisella haalilla ja toisena päivänä tammikuuta julkaisivat ystäville Vapaudessa onnentoivotuksen ilmoituksella kymmenellä nimellä allekirjoitettuna. Tammikuun 12 p:nä ilmestyi Star aikanaan suurta huomiota herättäneen kirjoituksen, jossa muun muassa ilmitörkeimmällä tavalla hyökättiin ympäristön suomalaisten siveyselämäsitteiden, eritoten avioliittoelämän kimppuun ja johon lokaa ja likaa vedettiin Kallio ja hänen vaimonsa.

(Jatkoa 3:lla sivulla)

## Italia vaatii suurta sotalaivastoa

**Yhtä suurta kuin on Ranskallakin**

LONTOO, helmik. 18. — Italian edustajisto viiden vallan laivastokonferenssissa on jättänyt vaatimuksen, että Italialla täytyy olla oikeus yhtä suureen sotalaivastoon kuin Ranskalla tai millä muulla mannermaavallalla tahansa.

Ranskan hallituspulan takia konferenssin virallinen ilveily on täydellisesti pysähdyksissä. Jo nyt on ilmeistä, että laivastokonferenssissa ei kyetä rajottamaan sotalaivastokilpailua, vaan että kaikesta päättäen tulee jatkumaan entistä kiihkeämpi laivastovarustelu.

## Calumet & Heclan riistosaalis noussut

**Tosin se vielä nytkin on pientä siihen nähden kuin yhtiön loisto-aikoina**

BOSTON, helmik. 18. — Calumet & Hecla Consolidated Copper Co. puhdas voitto viime vuodelta oli $5,326,931, mikä tekee $2.65 osaketta kohden. Edellisen vuoden voitto oli $3,110,573, mikä oli $1.55 osaketta kohden. Viime vuosineljänneksen voitto oli $1,45,789.

Calumet & Hecla Co. suuret kuparikaivannot sijaitsevat Kuparisaarella, Calumetin luona. Tämä yhtiö oli aikoinaan mahtava ja sen lihottamiseksi ovat monet tuhannet suomalaiset raataneet ja sadat menettäneet henkensä.

## Kaksi veljestä kuollut lento-onnettomuudessa

JENA, La., helmik. 17. — Kaksi veljestä, Lamar Whatley, 19, ja Grady Whatley, 22, saivat tänään surmansa, kun lentokone, missä he olivat matkustajina putosi maahan täällä. Lentokoneen ohjaaja W. K. Davidson paloi pahasti, mutta hänen uskotaan jäävän henkiin.

## Europan tulliliittoa yritetään perustaa

**Tarkotuksena on poistaa tullimuureja ja samalla liittoutua Yhdysvaltoja vastaan**

GENEVA, helmik. 17. — Täällä tänään alkaneessa tullikonferenssissa on 29 maata edustettuina diplomaattisten edustajiensa kautta, josta lukumäärästä huomattava osa on Europan maista.

Konferenssin tarkoituksena selitetään olevan saada luoduksi kansainvälinen sopimus, minkä perusteella säännösteltäisiin eri maiden suhteettoman korkeat tullimuurit.

Europan maiden lukuisuus tässä konferenssissa on todisteena siitä, että näillä on tarkotus luoda yhtenäinen rintama Amerikaa vastaan, vastapainoksi tämän mantereen maissa olevia korkeita tulleja europalaisia tuotteita vastaan.

Pienempien maiden edustajat toivat tänään ilmi mielipiteensä asiasta, ja huomenna esittävät Englannin ja Saksan edustajat mielipiteensä.

Yhdysvaltain maailman määräämispolitiikka ajaa Europan maita yhteiseen puolustusjärjestelyyn, ja samalla ne muodostuvat maailman sodan kypsyttämismenetelmiksi.

Neuvostoliitto ei ota osaa tähän konferenssiin, se on hyljännyt sille lähetetyn osallistumispyynnön.

## Teknikot mukaan neuvostotyöhön

**Leningradin teknillinen viikko päätyi suurin juhlallisuuksin**

LENINGRAD. — Insinöörit, teknilliset työläiset, polyteknikumin, korkeakoulujen, kolleegioiden y.m. koulujen oppilaat ottivat juhliin osaa kantaen tauluja joissa sanottiin: "Viiden vuoden suunnitelma neljässä vuodessa! Pois poliittinen välinpitämättömyys insinöörien keskuudesta. Puolueettomuus on mahdotonta! Insinöörit yhtykää eturintamalle taistelemaan sosialismin puolesta!" Mielenosoitus oli suuremoinen ja juhallinen.

## Kommunistijahti yltyy Saksassa

**Poliisi hyökännyt puolueen päämajaan ja Rote Fahnen painoon**

BERLIINI, helmik. 18. — Saksan hallitus on alottanut vimmatun kommunistien jahdin ja kommunismin vainoamisen. Tänään noin 200 poliisia teki hyökkäyksen kommunistipuolueen päämajaan ja puolueen äänenkannattajan Rote Fahnen kirjapainoon.

Poliisi joutui kommunistien kanssa huomattaviin törmäyksiin, mutta lisätty poliisivoima kykeni tunkeutumaan puolueviraston ja Rote Fahnen kirjapainoon. Poliisi väittää, että se sai dokumentteja joista käy ilmi, että puolue suunnitteli joukkotoimintaa läheisessä tulevaisuudessa.

Mikäli on ilmotettu, niin hyökkäyksen välitön aiheuttaja oli poliisin keskuudessa jaettu kapinallinen lentolehtinen. Poliisi halusi saada selville onko se puolueen julkaisema.

## Viljan hinta on jatkuvasti laskemassa

WINNIPEG, helmik. 18. — Konservatiivien lainlaatijakunnassa oleva johtaja, F. G. Taylor ehdotti, että Dominion hallitus nimittäisi viljalautakunnan, mikä ottaisi haltuunsa koimen maakunnan viljan ja myisi sen. Pääministeri Bracken piti tätä ehdotusta kuitenkin liian hätäisenä toimenpiteenä, koska tilanne ei ole vielä niin kireä.

Vehnän hinta kaikista lupauksista tilanteen korjaamiseksi jatkuvasti laskee. Tänään se laski yli neljä senttiä.

## Ranskan hallitusta yritetään muodostaa

PARIISI, helmik. 18. — Tardieun hallituksen kukistumisen jälkeen kutsui presidentti Doumerque Poincaren neuvottoluun kanssaan. Parlamenttissa piireissä ei kuitenkaan uskota, että presidentti pyytäisi Poincarea muodostamaan uutta hallitusta, vaan yrittää saada tältä kokeneelta valtiomieheltä "tepsiviä" neuvoja.

Neuvottelun jälkeen ei Poincare antautunut haastatteluihin.

## Canadalaisten siirtymistä Yhdysvaltoihin ei rajoteta

WASHINGTON, D. C., helmik. 18. — Senaatin siirtolaisuuskomitea suositteli eilen senaatille Harrisin siirtolaisuuden rajotusehdotusta, jonka mukaan ehdotetaan rajotettavaksi kaikista muista läntisen pallonpuoliskon maista tulevien siirtolaisten lukua, paitsi ei Canadan eikä Newfoundlandin.

Samantapainen ehdotus oli esillä viimeisessä senaatin istunnossa, mutta se ei ollut käsiteltävänä ollenkaan. Senaattori Harrisin arvioinnin mukaan tulisi meksikolaisten siirtolaisten luku rajoittaa vuosittain 1,500. Viime vuonna tuli meksikolaisia Yhdysvaltoihin 40,000.

## Lentokoneella saa kuljettaa pirtua

WINDSOR, helmik. 18. — Täällä ilmoitettiin tänään, että väkijuomia kuljettavat lentokoneet voivat lähteä sellaisilta lentoasemilta, missä on tullivirkailija, jos ne allstavat lastinsa tarkastuksen alaiseksi. Viimeisten viikkojen aikana tiedetään useidan lentokoneiden kuljettaneen väkijuomia rajan yli ja toisia on otettu kiinni Canadan puolella, toisia Yhdysvaltain puolella.

## Sai surmansa tansseihin mennessä

KIRKLAND LAKE, helmik. 18. — Leo McDougall sai surmansa silmänräpäyksessä viime lauantaina, kun hän putosi Rouyanin junan rappusilta lähellä Aldermacia. McDougall poistui ensimäisen luokan vaunusta rappusille ja hän menetti tasapainonsa tai jalkansa luiskahti. Hänen päähänsä löi Pullman vaunun akselilaatikko, murskaten pääluun pabasti. McDougall oli kahden tovelinsa kanssa menossa tansseihin. Asian johdosta aloitettiin kuulustelu samana iltana Rouyanissa, mutta kun junan miehistö oli todistanut, siirrettiin loppu kuulustelu toiseen kertaan lisätodisteiden saamiseksi. McDougalilta jäi ainakin vaimo.

## Komintern siirtänyt työttömien päivän maalisk. 6 p:ksi

**Siirto tehty siksi, että ehdittäisiin päivä valmistaa hyvin**

**Yhdysvaltain Kommunistipuolueen äänenkannattaja Daily Worker helmik. 17 p. numerossaan tietää kertoa, että Kommunistinen Kansainvälinen on siirtänyt kansainvälisen työttömien mielenosotuspäivän helmikuun 26 päivästä maaliskuun 6 päivään. Siirto on tehty siitä syystä,** että ehdittäisiin tuo mielenosotuspäivä mahdollisimman hyvin valmistaa.

**Työttömien komiteain ja kaikkien** työväenjärjestöjen on tehtävä kaikkensa työttömien mielenosotuspäivän järjestämiseksi ja onnistumiseksi. Päivästä on saatava vaikuttava kansainvälinen työttömien ja työläisten mielenilmaisu.

## Lakon murtamislaskuista vielä riidellään

OTTAWA, helmik. 18. — Nova Scotian maakunnan prokuraattori W. L. Hall väitti tänään Canadan ylioikeudessa, että maakunta ei ole velvollinen maksamaan Dominion hallitukselle v. 1925 Cape Bretonnen hiilialueen lakkolaisten nujertamiseksi tuodun sotaväen kustannuksia. Prokuraattori väitti, että silloisella prokuraattorilla ei ollut oikeutta virkansa puolesta ottaa kysymyksenalaista menoa maakunnan hartioille eikä maakuntahallitus ollut käsitellyt kysymyksen alaista asiaa.

Ylioikeus ei vielä antanut päätöstä asiasta.

## Bulgarian vaaleissa tapettu ihmisiä

SOFIA, helmik. 18. — Eilen toimitettujen kunnallisvaalien yhteydessä tapahtui eri osissa maata vaalitaisteluita, joissa ilmotetaan neljä henkilöä kuolleen ja paljon haavottuneen.

Mikäli on saatu tietoja, hallituspuolue on saanut noin 60% annetuista äänistä. Vaalit luonnollisesti olivat kannutetut, ne toimitettiin terrorin alaisena.

## Paljon tulipaloja huonona aikana

MONTREAL, helmik. 18. — Poliisien ja tulipalo-osastojen päälliköiden yhteisessä kokouksessa täällä esitti Canadan tulipaloviraston tutkijaosaston johtaja Mr. Rathoret tilastoa tulipalpista vuosilta 1910—1922. Hän selitti samalla, että aina huonona liikealkana tulipalojen luku lisääntyy. Näiden murhapolttojen hän sanoi olevan kaikkein pahimpia rikoksia sillä ne tehdään harkitusti ja kylmäverisesti asetetaan muiden kautta vaaraan toisten viattomien ihmisten henki ja omaisuus.

## Kiina hommaa ostaa Kiinan Itäisen rautatien

SHANGHAI, helmik. 18. — Kiinan Itäisen rautatien kiinalainen presidentti Mo Te-hui, joka on ollut Nankingissa neuvotteluissa hallituksen kanssa, lähti eilen Mukdeniin. Hän sanoi että hän yrittää Moskovassa pidettävässä rautatien kohtaloa ratkaisevassa konferenssissa ostaa rautatiestä neuvostohallituksella oleva osuus, v. 1924 sopimuksen mukaisesti, missä on kohta että Kiina voi ostaa Neuvostoliitolle kuuluvan osuuden.

Edelleen Mo Te-hui lausui, että hän yrittää vaikuttaa neuvostohallitukseen että rautatietä runnataan puhtaasti taloudellisella perustalla. Valkoryssien ja muut neuvostohallitusta vihaavat yhdistykset ovat hyväksyneet kaikenlaisia ponsia rautatien suhteen. Niissä ponsissa vaaditaan, että neuvostohallitus on ilman muuta karkotettava rautatien hallinnosta ja osuudesta.

## Fascistiterrori ei hellitä Italiassa

BASEL, helmikuu. — Fascistikomento yhä vain kärjistyy Italiassa. Milanossa vangittiin hiljattain kaksi naista ja määrättiin karkotettavaksi vankilasaarelle. Toinen naisista, Monzasta oleva toveri Gianella, oli v. 1926 tuomittu karkotettavaksi kommunistisen propagandan vuoksi.

Onegliassa olevien poliittisten vankien keskuudessa on levinnyt sairautta. Toiset ovat hyvinkin heikossa tilassa. Toveri Piancastell sairastaa tuberculoosia ja on hyvin sairaana.

Liparin saarelle karkotetut vallankumouksselliset jatkavat kapinoimistaan vartijoiden hirmuvaltaa vastaan. Nyt heidän protestejaan on muka kuunneltu ja määrätty tutkimus toimitettavaksi. Tutkijakomiteaan on nimitetty "Stampa" lehden toimittaja. Mutta kuulustelu on suoritettava vartijoiden läsnäollessa. Tämä on siis vain yksi fascistihallituksen keino pestä vankilahallituksensa hirmukomento puhtaaksi kaikista syytöksistä.

## Saksalaiset kollektivisoituvat Neuvostoliitossa

**Kulakit yrittävät liittyä mukaan, kun muukaan ei auta**

MOSKOVA, helmik. — Maanviljelyksen kollektivisoiminen edistyy nopeasti saksalaisten talonpoikain ja maanomistajien keskuudessa Neuvosto-Ukrainassa. Viimeisten muutaman viikon aikana ovat saksalaiset siirtolaiset järjestäneet viisi uutta kollektiivista taloutta. Nikopolyen siirtolassa ovat saksalaiset maanviljelystyöläiset perustaneet maanviljelyskommuunan nimeltä "Punainen Tähti".

Saksalaiset kulakit ovat huopuneet maastamuutto tcuhustaan, ensiksikin siksi, kun ulkomainen vastaanotto on ollut hyvin huono, ja toiseksi, kun köyhät ja keskivarakkaat talonpojat pikemmin toivovat heidän muuttavan maasta pois. Näiden syiden vuoksi ovat kulakit muuttaneet taktiikkaansa ja koettavat nyt päästä kollektiivisiin yhtymiin ja saada niissä etuoikeuksia.

## Neuvostohallitus varottaa MacDonaldin hallitusta

### Englannin hallitus manöverissa suhteiden katkaisemiseksi neuvostohallituksen kanssa

MOSKOVA, helmik. 18. — Neuvostohallituksen keskuskomitean äänenkannattaja Izvestia tänään julkaisemassa kirjotuksessaan varottaa Englannin hallitusta ja kehottaa Englannin proletariaattia estämään MacDonaldin hallituksen manöverin suhteiden katkaisemiseksi neuvostohallituksen kanssa.

Izvestia sanoo, että ulkoministeri Hendersonin antama lausunto edustajahuoneessa, jolloin hän sanoi että hallitus odottaa raporttia lähettiläältään Moskovasta koskeva uskonnollisten "vainoa" Neuvostoliitossa, oli valmistusta suhteiden katkaisemiseen ja sotaan Neuvostoliittoa vastaan. Silloin kuin diplomaattiset suhteet uudelleen palautettiin, niin MacDonaldin hallitus samoin kuin neuvostohallitus allekirjotti sopimuksen, missä molemminpuolisesti sitoudutaan ettei toistensa sisäisiin asioihin sekaannuta. Tästä huolimatta Englannissa hyökätään Neuvostoliittoa vastaan.

Izvestia sanoo, että hallitus sallii konservatiivien ja muiden interventionistien johtaa välien katkaisemiseen.

Neuvostohallitus tulee koko tarmollaan taistelemaan sen sisäisiin asioihin sekaantumista vastaan, sanoo Izvestia.

## Kumous järkyttää Kreikkaa

### Trakian ja Makedonian itsenäisyyttä vaaditaan — Kommunisteja vangitaan

ATEENA, helmik. 18. — Kreikan hallitus on hyvin hermostunut työväestön liikehtimisten ja Trakian ja Makedonian asukasten kumouksellisuuden takia.

Kommunisteja vangitaan yhtenään, ja viranomaisten taholta sytetään että suunnitelmana on julistaa yleislakko.

Tänään taas vangittiin kaksi kommunistia lisää. Poliisi väittää että heidän hallustaan löydettiin paljon lentolehtisiä, joissa kehotetaan Trakian ja Makedonian väestöä nousemaan kumoukseen ja taistelemaan itselleen itsenäisyys.

## Suuri perhe "asuu" pienessä kanakopissa

**Tämä tapahtuu "maailman rikkaimmassa maassa" — Yhdysvalloissa**

OLEA, N. Y., helmik. 18. — Työläisten asunto-olojen kurjuutta todistaa se, että 9-henkinen perhe on asunut pienessä kanakopissa, missä he ovat nukkuneet pahnojen päällä. Lapset ovat olleet nälästä heikkoja ja hyvin huonosti puettuja. Perheen isä on tavallinen päivätyöläinen, joka ei tietysti saa niin paljoa palkkaa, että voisi huoltaa isoa perhettään kunnollisesti. Nyt on tuomari Black määrännyt muutettavaksi äidin, isoisän ja kuusi lasta köyhäinkotiin. Isälle on "annettu" lupa olla työssä edelleenkin! Kuinka selvä todistus tämäkin on paljon puhutusta amerikalaisesta "hyvinvoinnista".

## Kavaltaja saa kalliin panssariauton

SHANGHAI, Kiina, helmikuu. — Kansallisten johtaja Chiang Kai-shek on tilannut amerikalaiselta yhtiöltä kaikkein kalleimman auton mitä Kiinassa on . Sopimuksen mukaan tulee auton olla valmiina huhtikuussa ja sen hinta on $47,000 amerikan rahassa, mikä on 80,000 Haikwan taelia ja $110,000 Shanghain rahassa.

Auto tehdään ulkoasultan erikoinen. Runko kokonaan sekä katto tehdään puolituumaa paksusta teräslevystä, mihin ei tule pystymään pommit eikä kuulat. Auton taakse tehdään kaksi erikoista istuinta vartijoille niin korkealle, että sieltä näkee katon yli eteenpäin. Ja vartijoilla pitää olla kuularuiskut.

Rapakaaret tehdään niin pitkät ja paksut että niiden päällä voi olla neljä vartijaa, jotka pitävät kattoihin juotetuista kädensijoista kiinni. Ja näillä vartijoilla pitää jokaisella olla revolveri kädessä.

Nähtävästi Kai-shek pelkää kovin henkeään, kun näin erikoisiin varusteluihin on täytynyt ryhtyä!

## 9 mailin korkeuteen yritetään

LONTOO, Eng., helmik. 18. — Muutamien viikkojen kuluttua yritetään brittiläisellä lentokoneella päästä noin 9 mailin korkeuteen. Yrityksen tulee tekemään eräs hyvin tunnettu ilmailuvälineitä rakentava liike käyttäen tarkotukseen ilmailuministeristöä varten rakennettua lentokonetta, mutta ministeristö luovuttaa sen tätä tarkoitusta varten.

Tällä yrityksellä on tarkoitus rikkoa saksalaisen lentäjän Willie Neuchoferin 41,704 jalan korkeussaavutus. Varusteiksi tälle matkalle on otettava happivarasto sekä sähköllä lämmitettävät vaatteet, sillä ilma on näin korkealla kovin kylmää. Koneen täytyy päästä täydellä voimalla 25,000 jalan korkeuteen ja sen jälkeen vasta otetaan käytäntöön ylimääräiset varustajat, jotka auttavat ponnisteluissa seuraavan neljän mailin matkalla ohuessa ja kylmässä ilmassa.

### NAISET VAATIVAT LAKIMIESOIKEUKSIA

Quebec, helmik. 18. — Naisten yhdistysten edustajat kävivät tänään lainlaatijakunnassa suostuttamassa jäseniä hyväksymään lain, mikä myöntäisi naisille oikeuden lukea lakitiedettä ja toimia lakialalla.

## Yhdysv. aluminiumitrustin riistoa vähän supistetaan

### Trusti, minkä pomo Mellon on rahastosihteerinä, vuodessa riistänyt yli 19 miljoonaa

WASHINGTON, helmik. 18. — Senatissa eilen tapahtui huomattava kamppailu Amerikan Aluminius Co. vastaan. Aluminiumitrustin kontrolleeraa Andrew W. Mellon, joka on kauan aikaa ollut liittohallituksen rahastosihteerinä, ja hänen veljensä R. B. Mellon. Trusti yhtenäkin vuotena sai puhdasta voittoa yli 19 miljoonaa dollaria.

Aluminiumitrustilla on ollut täysi monopoli alallaan ja se on kyennyt korkeiden tullien alaisena kiskomaan aluminiumituotteista huikeita hintoja. Tämä luonnollisesti on harmittanut toisia riistäjiä ja myös niitä jotka ovat joutuneet enemmän käyttämään aluminiumia.

Niinpä eilen senaatissa demokraatit ja itsenäiset republikaanit onnistuivat laskemaan aluminiumin tulleja jonkin verran, asteelle missä ne olivat ennen v. 1913. Jalostamattoman aluminiumin tulli laskettiin viidestä kahteen senttiin paunalta. Aluminiumilevyn tulli laskettiin yhdeksästä kolmeen ja puoleen senttiin paunalta. Aluminiastiain tullia myös laskettiin 55 prosentista 25 prosenttiin tavarain arvosta. Tai oikeammin senaatti puolestaan päätti hyväksyä tällaiset tullin alennukset.

Senaatti myöskin esti muutamien tavarain tullien kohotuksen.

## Työläisiä surmautunut räjähdyksessä

**Kaksi kuollut ja 23 loukkaantunut**

ELIZABETH, N. J., helmik. 18. — Standard Oil Co. alkoholilaitoksella Lindenissä tapahtuneessa räjähdyksessä tänään kaksi työläistä kuoli ja 63 loukkaantui. Usean loukkaantuneen ilmotetaan olevan vaarallisessa tilassa. Räjähdystä seurasi tulipalo, mikä myöhemmin saatiin sammumaan. Räjähdyksen syytä ei sanota tunnettavan.

## Mainari sulkeutunut hiilikaivantoon

**Toinen hiilenkaivaja on saatu pelastetuksi**

BLAIRMORE, Alta., helmik. 18. — Kaksikymmentä neljä tuntia sen jälkeen kun kivivyörymä oli tukkinut Greenhill kaivannon sisäänkäytävän, saivat työtoverit pelastettua Frank Bombardierin kivivyörymän alta. Hänen toverinsa, Frank Cheesek on vielä hautaantunut kiviröykkiön alle ja pelastusjoukkueet eivät ole ollenkaan varmoja, josko hänet saadaan sieltä hengissä pois, sillä tukkeentuneesta shaftista ei ole kuultu mitään ääntä sen jälkeen, kun Bombardier saatiin pelastettua.

Kun vyöryminen tapahtui eilen arveltiin ensin, että molemmat miehet ovat kuolleet kivien alle. Hautaantuneiden miesten toverit kuitenkin ryhtyivät heti päättäväisesti kiskomaan kiviröykkiötä syrjään ja jonkun tunnin kuluttua he kuulivat kivien takaa heikkoa koputusta, jonka sai aikaan Bombardierin pikka, millä hän hakkasi kiviä pois edestään. Tänään puolenpäivän aikaan hänet saatiin vedettyä pienen aukon kautta pois.

Bombardier oli hyvin hiekko, eikä voinut antaa paljoa selostusta toverinsa kohtalosta.

Blairmore on ollut kokonaan eristettynä muusta maailmasta näiden päivien aikana, sillä lumimyrskyt ovat särkeneet kaikki puhelinlinjat ja sähkölinja on myöskin epäkunnossa.

## Kolme henkilöä palanut kuoliaaksi

**Äiti paloi kun meni lastaan ja miestään pelastamaan**

PORT HENRY, N. Y., helmik. 19. — Vaimon ja äidin rakkaus pakotti Mrs. Collierin palaamaan takaisin heidän palavaan kotiinsa pelastamaan miestään ja poikaansa, palaen kuitenkin itse näiden mukana.

Kaikki kolme perheen jäsentä paloivat kuoliaaksi; Mrs Thomas Collier, 65 v.; Mr. Collier 69 v. ja heidän poikansa Thomas, 23 v.

## Neuvostoliiton uudesta ajanlaskusta

MOSKOVA, helmik. 18. — Neuvostohallituksen nimittämä ajanlaskun uusimiskomitea julkaisi eilen raporttinsa. Tästä lähtien vuodet lasketaan Venäjän vallankumouspäivästä, marraskuun 7 päivästä v. 1917. Uudenvuoden päivä on siis marraskuun 7 päivä.

Että ei ulkomaiden kautta tulisi sekaannuksia liikeasioissa, kauppavuosi lasketaan alkavaksi tammikuun 1 päivä. Uusi ajanlasku astuu voimaan ensi vuonna. Ensi vuoden tammikuun 1 päivä on Neuvostoliiton liikekalenterin mukaan 1 päivä tammik. vuonna 14. Vuodet ennen 1917 merkitään asettamalla kirjaimet e.v. (ennen vallankumousta) vuosiluvun eteen.

## Neuvostoliittoon matkalla 20,000 traktoria

Neuvostoliitto on tilannut Yhdysvalloista 20,000 traktoria, mitkä ovat jo matkalla Odessaan sekä mulhin Mustanmeren satamiin. Tämän lisäksi on tilattu 2,000 kylvökonetta sekä 18,000 erikoista pellavan ja maissin kylvökonetta ja 17,000 auraa.

## Fascismi ja kirkko ovat yhtymässä

VATIKAANI, helmik. 18. — Italian senaatin puheenjohtaja Luigi Federzoni oli tänään paavin puheilla yksityisessä vastaanotossa. Mikäli tiedetään kysymyksessä on myöntää katolisen kirkon ruhtinaille oikeus edustukseen senaatissa, ylähuoneessa.

Mussolinin edustajahuoneen puheenjohtajan Gruiatin ilmotetaan piakkoin saapuvan paavin puheille, ja myöhemmin sanotaan itse Mussolininkin tulevan paavin puheille.

Federzonin vierailu paavin luona kesti 40 minuuttia. Koskaan ennen ei ole senaatin puheenjohtaja ollut paavin puheilla.

## Urakka T. & N, O. rautatiestä annettu

NORTH BAY, helmik. 18. — Temiskaming & Northern Ontario rautatien komissi tänään pitämässä kokouksessaan antoi rautatien jatkoradan rakentamisen torontolaiselle H. F. McLean'ille. Urakkasummaa ei ole ilmotettu. Nyt rakennettava osa käsittää noin 45 mailia, Coral Rapidsista Moose joelle.

Työ rataosalla alkaa niin pian kuin urakoitsija on ehtinyt kuljettaa välineensä paikalle.

## Hallitus sallii miehen telotuksen

OTTAWA, helmik. 17. — Hallitus on käsitellyt Herman Revisnkyn armahdusanomusta ja on päättänyt, että kuolemantuomiota ei tulla muuttamaan. Hirttopäiväksi on määrätty helmik. 19 päivä. John Prosowestyn, Wynyardista, Sask., kuolemantuomion täytäntöönpano on siirretty helmik. 21 päivästä maaliskuun 7 päivään.

## Yhdysv. merisotilaat ampuvat Kiinassa

**Vastustajat leimataan "merirosvoksi"**

SHANGHAI, Kiina, helmik. — Yhdysvaltain merisotilaat käänsivät kuularuiskut kiinalaisia rosvoja kohden kun nämä ampuivat kahta newyorkilaista Standard öljy-yhtiön höyrylaivaa. Yhteenotto tapahtui Yangzte joella, 150 mailia Ichangista ylöspäin.

## Kuninkaan asema Rumaniassa vielä mahtava

BUCHAREST, Rumania, helmik. 15 — Edustaja Jowipale, hallituksen jäsen, erotettiin tänään hallituspuolueen jäsenyydestä, kun hän oli uskaltanut ehdottaa keskusteltavaksi Prinssi Nikolain käyttäytymisen. Prinssi oli pieksänyt erästä talonpoikaa, kun tämä oli muka ollut kärryineen prinssin tiellä, kun prinssi ajoi huimaavaa vauhtia autollaan Bukarestia kohden.

# VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön oma kirjeenvaihtaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosoite: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2387W.
Phones: Office (job work, advertisements, etc.) 1038—Editor 536W.—Bookstore 2387W.

Vastaanottaja J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

TILAUSHINNAT:

1 v. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen: 1 v. $6.00, 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:

Kirjeenvaihtelijoiden tulee kirjoittaa selvästi ja ymmärrettävästi. Nimimerkkejä saa käyttää, mutta oikea nimi ja osoite on ilmoitettava toimituksen tietoon, vaikka niitä ei julkaistaisikaan.

Vapaus ei ota vastatakseen mitään kirjeitä, jotka koskevat yksityisasioita, ellei niiden mukana ole lähetetty postimaksua vastauksen lähettämistä varten.

Jos olet jotakin lehteä tai tavaraa suomalaisen kirjeenvaihtajan tai myyntiedustajan välityksellä ostanut, ilmoita siitä Vapaudelle.


## Luokkatuomion vuosipäivänä

*Vuosi sitten, helmikuun 19 päivänä, langetettiin tuomio yli maan huomiota herättäneessä poliittisessa jutussa "Vapautta" ja sen silloista päätoimittajaa, toveri Arvo Vaaraa vastaan. Tämä juttu aiheutti silloin suunnatonta kiihtymystä työläisten keskuudessa. Sitä seurasivat ei ainoastaan suomalaiset, mutta myöskin muut kansalliset piirit. Sanomalehdet kirjoittivat palstamäärin. Kapitalistilehdet ulvoivat ulkomaalaissyntyisistä järjestynyttä työväestöä ja kommunistipuoluetta vastaan. Yleistä mielipidettä kiihdytettiin valheella ja parjauksella. Eräs tämän jutun jälkijuttuja ratkaistiin eilen täkäläisillä käräjillä — syytteessä tällä kerralla paikallinen sudburylainen porvarikäräjillä — syytteessä tällä kerralla paikallinen sudburylainen porvarilehti, nikkeli-intresien ja papiston äänenkannattaja, joka vuosi sitten meni punakauhuisessa kiihkossaan niin pitkälle, että painatti roskaisen häväistyskirjoituksen suomalaisten avioliittosuhteista, herjaten samalla yksityisiä ihmisiä. Ahdasmieliset kirkolliset ja isänmaalliset ainekset lähettelivät anomuksiaan työväen lehdistön suun tukkimisesta parlamenttia myöten. Silloinen juttu siis ei ollut mikään paikallinen sudburylainen tapahtuma, vaan työväenluokan kannalta yleistä merkitystä omaava luokkajuttu ja siinä langetettu tuomiokin on otettava tältä kannalta.*

*Toveri Vaara tuomittiin kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen ja 1,000 dollarin sakkoon "kapinallisesta herjauksesta", koska "Vapaudessa" oli jouluk. 6 päivänä 1928 julkaistu kaksi kirjoitusta Englannin kuninkaan sairaudesta. Toinen oli uutinen, jossa kerrottiin, miten porvarilehdistö oli antanut paljon julkisuutta tälle tapahtumalle, mutta eivät mainitse mitään Englannin kahdesta miljoonasta työttömästä, jotka kärsivät nälkää, tahi tuhansista työläisvanhuksista, jotka heitetään ulos kodeistaan kesäkitalvella, koska eivät jaksa maksaa vuokraansa, tahi että Walesissa ja muilla kaivosalueilla työläisperheet kituvat nälässä silloinkin, kun miehet ovat työssä, koska palkat ovat niin [illegible]. Toinen kirjoitus oli pakinaluontoinen, jossa esiteltiin samanlaisia huomautuksia. Näiden katsoi etupäässä pikkuliikemiehistä y.m. kokoonpantu valamiehistö sisältävän "kapinallista herjausta", ja sen mukaan langetettiin tuomio.*

*Millaiset opetukset ja johtopäätökset voidaan tehdä tästä jutusta? Eräs tärkeimpiä havaintoja oli se, että tässä entistä selvemmin paljastuivat kirkolliset piirit taantumuksen mustimmiksi kätyreiksi. Ne jutun alullepanemisessakin esiintyivät nikkelikapitalistien äänenkannattajan, "Sudbury Starin", liittolaisina. Pappi Jones tarjosi "ainetta" Starille ja muille lehdille "Vapautta" vastaan, Sen käännättämistä hänen samanhenkiset suomalaiset apurinsa olivat avustaneet. Jones itsekin kirjoitti kiihoituskirjoituksia "punaisia" vastaan, antoi [illegible] ja Canadan suomalaisesta siirtolaisväestöstä, jolla oli [illegible] oli osoittanut olevansa radikaalinen luokkavalistusjärjestö. Sen äänenkannattaja, "Vapaus", oli puolustanut työläisten ammattiliitoissa järjestymistä alueella, joka muodostaa maailman nikkelituotannon keskuksen, jossa sama trusti on valmis turvautumaan kaikkiin keinoihin estääkseen palkkaorjiensa järjestymistä "Vapautta" oli siis lyötävä. Mutta nikkelitrusti ei voinut tietenkään tulla avoimesti ulos hyökkääjänä. Sitä varten oli käytettävä muita pääoman välikappaleita: kapitalistilehdistöä, virkavaltaa ja kirkkoa. Vain tässä valossa tulee "Vapauden" juttu oikeaan valaistukseensa. samalla huomioonottaen, että Canadan kapitalistinen hallitus oli mukana imperialistivaltain sotavalmisteluissa, joiden yhtenä vaiheena on radikaalisten, sotavastaisten mielipide-ilmaisujen tukahduttaminen ja painovapauden hävittäminen.*

*Entä jutun seuraukset? Ne olivat päinvastaiset kuin taantumus oli kuvitellut. Tietämättömät kiihko-isänmaalliset ainekset tosin saatiin jalkeille porvarilehtien lietsomalla "punikkikauhulla", mutta toiselta puolen saattoi huomata myöskin käsitteiden selvenemistä ja luokkatietoisten joukkojen yli maan ulottuvan liikehtimistä. Myötätuntoisuussähkösanomia ja kirjelmiä saapui "Vapaudelle" englanninkielisiltä työläisiltä sekä idästä, lännestä ja etelästä aina Yhdysvaltoja myöten. Julkisia vastalausekokouksia pidettiin Montrealista Vancouveriin saakka ja työväenjoukkojärjestöt, ammatti-uniot, urheiluseurat, nais-, nuoriso- ja puolueosastot, puhumattakaan suomalaisista osastoista, lähettivät vastalauseitaan painovapauden vainoamista ja tov. Vaaran tuomitsemista vastaan. Näitä vastalauseita tuli sadottain, vaikka niillä ei voitukaan järkyttää luokkaoikeuden kulkua, vaan vetoomus tuomiosta tuli hyljätyksi vetoomusoikeudessa Torontossa. Työväestön yleistä oikeutettua suuttumusta ja valtavaa myötätuntoa "Vapautta" kohtaan todisti myös se, että työläiset ja järjestöt yleisellä keräyksellä, johon osallistui myös Canadan työväen puolustusliitto, maksoivat kaikki aiheutuvat oikeuskulut ja tuhannen dollarin sakon. Samalla lisääntyi "Vapauden" tilaajamäärä tuntuvasti.*

*Tämän luokkajutun historia liittyy tärkeänä etuvartiokahakkana Canadan työväestön luokkataistelun historiaan.*

## "Sudbury Star" tuomitta rakkimaisesta solvauksesta

**Toisessa paikassa lehteämme tehdään selkoa siitä herjausjutusta, jonka Werner Kallio ja hänen vaimonsa, Laina Hänninen-Kallio olivat nostaneet täkäläistä "Sudbury Star"-lehteä vastaan. Jokainen muistaa millaisen kuohunnan täkäläisen porvarilehden saastaiset valheet ja häväistyskirjoitukset herättivät vuosi takaperin, kun mainittu lehti teki silmittömiä hyökkäyksiään "Vapautta" ja ulkomaalaissyntyistä järjestynyttä työväestöä vastaan.**

Ruokottomissa parjauksissaan ei lehti pysähtynyt siihen, että se olisi kohdistanut vääristelynsä yksin lehteämme ja työväen järjestöjä vastaan, vaan pästeli julkisuuteen mitä roskaisinta katumoraalia, todistavia kirjoituksia yksityisten ihmisten avioliittoelämästä ja perhesuhteista, miten "Vapaus" muka runnasi naimatoimistoa, solmien avioliittoja ja antaen avioeroja maksullisia ilmoituksia vastaan. Hyökkäysten kärki oli kohdistettu "Vapautta" vastaan, eikä silloin pidetty niin väliä, vaikka yksityistäkin tuli loukattua. Täten syntyi Kallion juttu. Vielä nytkin, "Starin" jouduttua vastaamaan törkeyksistään, lasketteli lehden asiamies oikeudessa rivoja syytöksiä "Vapautta" vastaan sekä kommunistien "alhaisesta sukupuolimoraalista", jonka vastustamiseksi "vanhurskas" "Star" oli pakoitettu julkaisemaan lantajuttujaan hevosen varsoista muka mitä parhaimmassa tarkoituksessa. Samalla vedottiin lehden taholta siihen, että paikkakunnalla näiden kirjoitusten julkaisemisen aikana oli käynnissä kiihkeä kommunistinen kiihoitus, jota vastaan lehti joutui taistelemaan.

Muistamme hyvin, mitä osuutta "Star" pelasi kansallisuusvihan lietsomisessa suomalaisia ja ulkomaalaissyntyisiä vastaan yleensä, ja että mikäli paikkakunnalla vallitsi minkäänlaista kiihkoa, oli se siis "Starin" itsensä provoseeraama, käyttäen tässä apuna pappi Jonesia ja hänen kätyreitään. Kallioiden jutussa paljastui, mitä osaa nuo pitkätakkiset näyttelivät näiden roskaisten juttujen punomisessa. Luulemme monen kirkollisen ihmisen silmien avautuvan tämän nähtyään ja kuultuaan.

"Sudbury Star" on saanut valheistaan ja solvauksistaan ansaitsemansa rangaistuksen, moraalinen voitto on pakostakin täydytty antaa Kallioille, niin katkeralta, kuin se tuntuukin niille kirkollisfascistisille aineksille, jotka seurasivat juttua alusta saakka, ja jotka tietävät, miten läheisesti se liittyy siihen lokatulvaan, joka oli kohdistettu heidän vihaamansa "Vapautta" vastaan. Niinpä tuomari Wright, joka viime talvena määki 6 kuukauden vankeustuomion ja $1,000:n sakon Vapauden jutussa, määräsikin nyt "Starin" maksamaan vain $750 korvausta roskaisten oksennustensa hyvitykseksi.

Canadan suomalainen järjestö aikoinaan nosti myös korvausjutun saman kirjoituksen johdosta, mutta lakimiestensä neuvosta on jutun annettu toistaiseksi "levätä". Järjestöllämme on kuitenkin oikeus kuuden vuoden sisällä milloin tahansa panna vireille syyte "Starin" häväistysartikkelin johdosta.

## TYÖVÄEN URHEILU

### "Kisan" kansalliset hiihdot

Tuuttila varma ykkönen 5 ja 20 km. Reinikainen ikämiesten sarjan ja Vesa poikain alle 18 v. sarjan voittaja.

Maanantaina jo julkaisimme tulokset kilpailuista, nyt toemme tässä vähän selostusta niistä.

Viime talvenalkuna ja sunnuntaina järjesti v.- ja u.- seura "Kisa" Sudburyssa, kansalliset hiihtokilpailut. Kilpailuihin oli ilmoittautunut kaikkiaan 23 hiihtäjää, joista oli jäänyt saapumatta 3.

Rta oli kohtalaisen vaikeaa murtomaata, n.s. "Kisan murtomaa rata". Lähtö ja maali oli Seppälän saunan luona. Lauvantaina suoritettiin alnoastaan 5 km yleinen hiihto kovan pakkasen (noin 20 astetta) ja kireän kelin vallitessa, vieläpä tuulikin jäisi kylmyyttä. Toisilta kohmettui sormet, varpaat ja korvat. Yleisöä oli seuraamassa noin 50—60. Kilpailuun osallistui 11 hiihtäjää, joukossa näkyi Tuuttila, Kyrölä, Meriläinen, Jansson, Selminen, Kucsmanen, y.m.m. tunnetut lylyn lykkijät.

Arvonnassa oli onni suosinut vieraspaikkakuntalaisia, sillä alkupään miesten oli avattava latu, jonka tuuli oli täyttänyt uudella lumella.

Tasan kello 5 lähetettiin ensimäisen numeron saanut "Kisan" P. Jansson; hän ehkä kärsi eniten arvonnan suomasta onnesta. Toisena lähti "Viestin" Kyrölä, kolmantena "Kisan" Meriläinen, sitte Viinikka, Partanen, Laine; seitsemäntenä lähti Kuosmasen Wille, joka oli ensi kertaa kokeilemassa tänä talvena, sitten "Jehun" Salminen ja seuraavana tänä talvena parhaiten hiihtänyt "Viestin" Tuuttila, sitten "Kisan" O. Häkkinen ja "Jehun" Torvi. Näin oli saatu miehet taipaleelle minuutin väliajoin. — Nyt alettiin arvicimaan kuka tulee ensimäisenä takaisin? Vieläkö Pauli on johdossa? Mitenkä Tuuttila hiihtää täällä? Sateli niitä monenlaisia kysymyksiä. Voittajasta lyötiin monta kahvivetoa jne. Siinä kihinässä sitte näkyi äkkiä liikettä läheiseltä mäeltä, josta hiihtäjiä odoteltiin, ja sieltä tulla huristikin mäkeä alas kovasti lykkien Janssen. Hän oli siis pitänyt paikkansa, aika osoitti 23 m. 24 s. Tuskin oli hän päässyt maaliin kun kolmantena lähtenyt Meriläinen painelee alas mäestä niin kovalla vauhdilla ettei tahdo tiellä pysyä ja hänen jälessään toisena lähtenyt Kyrölä. Aikoja tarkistaissa nähtiin Meriläisen ajaksi 21 m. 52 s. Kyrölä oli jäänyt 1 m. 12 s. edellisestä. Nyt saatiin odottaa n. kolme ja puoli minuttia ennenkuin seuraava mies tuli. Tällä ajalla jo moni uskoi Meriläisen tuloksen pysyvän parhaana, mutta kun matkalla oli vielä Tuuttila, niin toiset uskoivat häneen; taisi olla vähän jännitystäkin joukoissa, mutta joka hälveni kun kuului ääni: Partanen tulee. Hänen aikansa huomattiin edellisiä huonommaksi, samoinkuin seuraavana tulevan Laineenkin. Aikaa katsellessa tehtiin päätelmä, että jos ei Tuuttila heti tule, niin ensi tila on häneltä mennyt. Samassa kuului huuto — tie auki — sieltä tulee kaksi hiihtäjää peräkkäin. Etummaisen rinnassa on numero 17, joka on "Jehun" nuoren Salmisen ja ihan hänen kannoillaan Tuuttila, joka yrittää vielä kovin ohi, mutta matka loppuu ja maalissa on heillä eroa tuskin sekunttiakaan. Jännitys laukesi, sillä takaisin tullessa oli Meriläisen ja Tuuttilan aikaero 5 ja puoli minuttia, vastaten lähtöä 6 minuttia ja häntä pidettiinkin nyt jo varmana voittajana, mutta hyvin oli hiihtänyt Salminenkin. Tulevaisuuden miehiä ainakin lyhyillä matkoilla. Vielä tulivat matkalta takaisin Kuosmanen, joka ei ollut entisensä, sekä Torvi ja Häkkinen. Ainoastaan Viinikka keskeytti.

Sunnuntaina jatkettiin kilpailuja kello 2 samassa paikassa.

Ilma oli hieman lämpimämpi edellistä päivää ja yleisöä noin pari kolme sataa. Kilpailijat lähetettiin kaikki yhtenä janona, miehet, ikämiehet ja pojat 1 m. väliajoilla arvonnassa tulleen humerojärjestyksen perusteella. 20 km osallistui 10, ikämiesten sarjaan 2 ja alle 18 vuotiain 5 kilpailijaa.

Miesten kilpailu herätti enimen huomiota. Jansson lähti taaskin ensimäisenä, 4:tenä Kyrölä, 6 Hj. Lamanen, 7 Meriläinen, 8 Liikala, 9 Partanen, 10 Laine, 13 Salminen ja 14 Tuuttila.

Ensimäiselllä kierroksella oli Meriläinen ajanut Laamasen ohi sekä Tuuttila Salmisen ja ikämies Kolarin ohi. Nuorten sarjan Vesa oli hiihtänyt tällä kierroksella hyvin, ollen hänen aikansa kolmanneksi paras koko sakista. 5 km väliajat: Tuuttila 20,31, Meriläinen 21,47, Vesa 22,25, Salminen 22,35, Partanen 22,42, Jansson 22,52. Toiselta kierrokselta palattaissa oli Jansson yhä edellä, toisena saapui Kyrölä, joka oli hiihtänyt kahden nuorten sarjaan kuuluvan ohi, sitte tuli "Jehun" Myllynen alle 18 v. sarjassa sekä tämän jälkeen Meriläinen, hän oli ajanut kolmen ohi, lähestyen jo uhkaavasti Kyrölää. Seuraavina tulivat Liikala ja Partanen. Nyt jo ruvettiin arvailemaan tulisikohan sieltä Tuuttila nyt, ja ei aikaakaan kun se poika sieltä mäestä ajas tullä huristikin kovanlaista vauhtia, sekä painuen kevyesti kolmannelle kierrokselle. Seuraavina tulivat Vesa ja Reinikainen, jotka kumpikin olivat sarjansa voittajia. Kaikki ei ollut vielä ehtinyt toiselta kierrokselta kun Pauli jo saapui kolmannelta sekä aloitti viimeisen "rauntinsa". Toisena saapuivat yht'aikaa Kyrölä ja Meriläinen, jälkimäinen lähti edellä ja oli hänellä siis 3 m. parempi tulos 15 km. kuin Kyrölän. Kävi siinä maalissa välillä Laamanenkin, kun taas tuli pari Tuuttila ja Partanen. Tuuttila oli siis aina vaan lisännyt höyryä ja oli Partasta saavuttanut 6 m. Hänellä oli alas tullessaan liika kova vauhti eikä kääntessä oikein kyennyt hallitsemaan suksia, ajoi vähän pois laduilta, jolloin Partanen hetkeksi pääsi edelle, mutta läheisellä mäellä ja taas Tuuttila paineli edelle viimeisellä kierroksella. Kaikkiaan 8 lähti viimeiselle. Jansson saapui ensimäisenä viimeiseltäkin kierrokselta ja näköjään hyvissä voimissa, aikanse 1 t. 32 m. 04 s. Toisena tuli Kyrölä, mutta minne oli jäänyt Meriläinen, sen kysymyksen teki jokainen. Apriikoitiin puoleen ja toiseen, luultiin jo onnettomuuttakin. Vasta kun mies saapui, niin nähtiin hänen ottaneen itsensä väsyksiin. Aikaa tarkistaissa todettiin hänen vielä olleen edellä molempia ennen tulleita. Laamanen oli vielä pitänyt paikkansa, jonka jälkeen Tuuttila kansan hurratessa saapui hyvissä voimin maaliin. Hänen hiihtoaan katselee nautinnolla, siksi kevyttä ja vaivatonta se näytti olevan. Partasen hän oli jättänyt jo kauvas taakse. Tuli sieltä sitte kaikki muutkin pienin väliajoin.

Mainittakoon täsä myös parhaat 10 km väliajat. Tuuttila 41, 44. Meriläinen 44, 10, Jansson 45, 26, Vesa 45, 52, Laamanen 46, 05, Kyrölä 46, 14, Partanen 46, 22

Yleisvaikutus kilpailuista voidaan sanoa olleen hyvän. Hiihtourheilu on mennyt aimo askelin eteenpäin liitossa, jota todistaa runsas osanottajajoukko. Seppälän Jäkki antoi kilpailun päätyttyä vapaat kylvyt hiihtäjille, josta huomaavaisuudesta hänelle kiitos. Palkinnot jaettiin sunnuntai-iltana haalilla, jonne oli äkkipikaa järjestetty muutakin ohjelmaa.

## Toronton urheilua harrastavalle yleisölle

Ensi sunnuntaina on taas Toronton v.- ja u-seura Yrityksen kannatusystäville järjestetty hyvä tilaisuus jälleen osoittaa, että he antavat täyden kannatuksen, moraalisen niinkuin taloudellisenkin, vaikeasta asemastaan huolimatta nykyään jättiläisaseelin eteenpäin rientävän Yrityksen toiminnalle. Tällä kertaa ei ole enempi eikä vähempi kuin seuran 25-vuotisen kunniakkaan taipaleen vuosipäivän juhliminen, joka alkaa kello 7.30 illalla. Monet ovat ne vaiherikkaat kokemukset, murheet ja toiveet, jotka seura on saanut kestää kuluneena 25-vuotiskautenaan. Tuulet ja tuiskut on saatu kokea, ripeys ja velttous ovat tiellä vaihdelleet, mutta kaikesta huolimatta on seuran toiminta kasvanut ja kulkenut eteenpäin, ollen tällä hetkellä ehkäpä korkeimmillaan. Kiitos siitä seuran jäsenille, jotka vaivoista ja vaikeuksista huolimatta ovat työskennelleet työläisurheilun kauniin päämäärän puolesta. Kiitos myöskin yleisölle, joka on seuran tilaisuuksia taloudellisesti tukenut, kantaen omalla tavallaan kortensa työläisurheilutoiminnan yhteiseen kekoon.

Sunnuntaina 23 p. on Don-haalille järjestetty 25-vuotisjuhla. Onkin koetettu saada mahdollisimman arvokkaaksi ja tarkoitustaan vastaavaksi. Toveri Nurmiahon avauspuheen ja rakennustoimikunnan orkesterin soiton jälkeen saamme kuulla ja nähdä laulua ja lausuntoa henkilöiltä, jotka ovat erikoisesti tilaisuuteen valmistautuneet: Anna Järviseltä ja M. Martinilta. Sitten seuraa naisjaoston kauniit voimisteluesitykset mustalaistansseineen. Miesten permantovoimistelu, pyramiidit, rekkivoimistelu, Auna Aron lausunto y.m. yhtenä katkeamattomana sarjana, päättyen naisten ja miesten mahtavaan yhteismarssikuvaelmaan. Lopuksi seuraa hauska yksinäytöksinen huvinäytelmä "Siemenperunat", joten ohjelma tulee olemaan niin vaihteleva ja monipuolinen, ettei tarvitse katua jos tilaisuuteen saapuukin. 40c. lahjoituskuponkeja jaetaan entisissä paikoissa ja seuran jäseniltä. Toronton työläiset, valtavana joukkona Donhaalille juhlimaan Yrityksen 25-vuotisen toiminnan riemujuhlaa.

Penikka.

## Räjäkaupunkien uutisia

**Naisjaoston toiminta** on ollut vilkasta niikuin edellisinäkin vuosina. Meillä oli vuosikokous tammikuun alussa, jossa luettiin viime vuoden toimintakertomus. Paljon oli naisjaosto saanut aikaan niin rahan kasaamiseen kuin kehittäväänkin puoleen nähden. Lakkolaisia on avustettu joka puolelle maata ja lasten kesäkämppäyksen naisjaosto maksoi kaikki. Menoja on ollut kaikenlaisia ja uusia aina tulee, mutta sehän on anisjaoston tarkoituskin, ojentaa, aina auttava kätensä sinne missä apua tarvitaan.

Päätimme pitää punaorpojuhlat heti kun vaan saamme haalivuoron. Jokaisella on aina mielessään Suomien punaorvot. Tässä kaupungissa on kaikki vasta vähemmän aikaa maassa olleita, niin itsekukin muistaa omastakohdastaan sen puristuksen ja vainon mitä Suom. saa kärsiä työläinen vapaana ollessaankin, mitä sitten jos perheen huoltaja on raastettu vankilaan ja pienet lapset kotona pyytää äidiltä leipää, eikä äiti voi antaa; vaatteista ja jalkineista ei tietysti ole toivoakaan.

Sitten kun nämä iltamat ovat, niin toivon että kaikki suomalaiset mitä rajakaupungeissa on saapuvat silloin haalille ja omalta osaltaan jokainen pääsee auttamaan Suomen punaorpoja.

**Kansainvälistä naistenpäivää** tulemme viettämään oikein todella kansainvälisesti. Maaliskuun 8:s päivä on yhteiset juhlat, jossa tilaisuudessa suoritetaan ohjelmaa ukrainan, englannin ja suomen kielellä. Vielä pidämme omassa keskuudessamme sitten seuraavalla viikolla iltamat jossa on vain suomalaista ohjelmaa, ja paljon sitä kuulemma onkin ja hyvää, niinkuin aina ennenkin naisjaoston iltamissa on ollut, niin että kaikkien pitää välttämättä saapua molempiin tilaisuuksiin.

**Toverittaren postituskiellon** johdosta olemme jo keskustelleet kolmekin kertaa. Kaikki toverittaret ovat pahalla tuulella kun eivät asa omaa lehteään. "Kaikista parempi lehti mitä koko Amerikan mantereella ilmestyy, kiellettiin tulemasta", huokailee moni toveritar. Lähetimme protestin postihallitukselle 50 jäsenisen naisjaostomme puolesta. Kaikkien toivomus on että pian saisimme taas Toverittaren kotiimme tietoa tuomaan. Meillä otettiin jo se tapa, että jokaisen on kerran kirjoitettava ja edellinen saa haastaa, siis kirjoitappas Mäen Vivi ensikerralla. — Tehtäväksi saanut.

**Koska työttömien järjestäminen** on ollut päivän polttavin kysymys, järjestyneiden työläisten tehtävistä, niin on siihen osallistuneet täälläkin tehtäviensä tasalla olleet puoluejäsenet. Onnistuneita kokouksia on pidetty kymmenkunta. Jäsenmäärä on nyt jäsenkirjurin raportin mukaaan 900. Kulkueita on tähän mennessä ehditty järjestää vasta pari. Ensimäinen oli suhteellisesti onnistunut mutta toinen ei ollut tarkotuksen vastaava, mahtoi olla kylmän tuulen vika? Mutta suurimpana tekijänä oli kapitalistien opiumin levitys sillä paikkakuntamme **"Rajakaupunkien tähti" niminen** lehti on pitänyt hyvän huolen kommunisteja vastaan hyökkäävistä kirjotuksista. Ei olisi enään uskottavaa että 1930 vuosiluvulla annettaisiin mokoman vaikuttaa ollenkaan järjestön korttia kantavien toverien mielialaan. Onhan se selvä että ei linnoja tarvitse pelätä, siellä saahan vapaan asunnon ja ruuan oli rahaa tahi ei. Ja ennen kaikkea on johtajat vaarassa mikäli vangitsemisssta on kysymys. Ja ne näkyy olevan tulisieluisia taistelijoita, mikäli on kysymyksessä nykyiset järjestäjät täällä rajakaupungeissa. Että on todella **rikes ei ainoastaan itseään kehtaan vaan järjestöjään ja samalla koko työväenliikettä kehtaan olla peinäitten järjestämistä tilaisuuksista.** Varsinkin nyt kun muuta ei ole täälläkään kuin aikaa ja näkää ja mitä kaikkein eniten kaivataan oppia ja ohjausta edessämme olevien taistelujen kohdatessa, sancisinko taisteluiden joita emme voi välttää. Sillä parannuksia olosuhteisiimme ei ole löydettävissä eikä saatavissa ilman taisteluita, sehän on selvä. Vahvistamalla joukkoja vaan läsnäollaankin on parempi kuin aina muuta jonkun lämmitysuunin ympärillä. Se on ivan tekoa joukkotoimnasta. Jos me jokainen sulkeudumme omaan itseemme ja omaan hyvinvointiin toimeen tulcomme niin huomaamme erehtyneemme. sillä näin ajattelevien on turha järjestöihin kuulua. Tämä on pessimisti syyttä. Siis taistellaan ja voitetaan, ainakin joku este kasvavan nourisomme hyväksi, että heidän kuormansa edes osallakaan keventyisi. Kuinka raskas mahtaakaan olla kasvavan sukupolvemme elämä, toimeentulo, jos nykyinen järjestelmä suodaan jatkuvaksi ja vartotaan koska kapitalistimi omaan hautaansa kupsahtaa, kun se on nyt jo näin ahdasta leivän saanti. Heitettäköön syrjään täällä kuten Venäjälläkin se kaunoirkjallisuus ja joukon kehittäminen rakentavassa muodossa (?). Ensin hajalle nykyinen kapitalisti yhteiskunta, ja sitten vasta meillä on mahdollisuus antaa aikamme rakentavaan työhön kaikilla aloilla. Kysymys ei ole meillä nyt mitenkä kykenemme hallitusohjaksia pitelemään, vaan päivän kysymys on miten saada leipää, vaatetta ja asunto, kun työtä ei ole. Ainoa mahdollisuus on seurata tapahtumia ja tilastoja maasta missä työläiset ja talonpojat neuvostojensa kautta hallitsee. Tämä on kaikki leivän ääntä (täällä on toisin). Kun tiedämme prosenttimäärän minkä verran on varsinaisti mässa syntynyttä känsäkouraa ja mentako ono rapakon tylsä purjehtimutta, niin olisi todella ihmeellistä vähemmistönä esiintyä työläisten taisteluissa. Auto tehtaitten tilastot osoittavat, mikäli on kysymyksessä työvoima, ulkomaalaisia 85 prosenttia. Siis työttömilä sama suhde. Työläiset, työttömyys, ja heidän taistelunsa on kansainvälistä, se kelpaa kaikille rotuun tahi kansallisuuteen katsomatta. Siis jäsenkortti sinunkin taskuun ellei sitä vielä ole. Sillä et ole varma vieläjö sinua huomenna työmaallasi tarvitaan. Ensi mielenosoituskulkueessa tavataan 26 p. helmik. se on kansainvälinen työläisten juhlapäivä.

Kynä.

## Eri paikkakunnilta

### Wolfe Siding, Ont.

Jatketanpa hiukan juttua siitä, mitä me olemme ja olimme esim. metsätyöläisten lakon aikana.

Muistan kuinka m.m. Otto Liimataisenkanssa kuljimme metsissä töitä lopettamassa ja kehoittamassa lopettamaan. Otto oli I.W.W:n kannattaja, vaan hyvästi se homma meiltä meni. Löylyn loukkaamat "sihteerit" eivät taida sitä käsittää että ennen aikaan I.W.W:n kannattaja ja kommunismin kannattaja saattoivat olla tällaisissa asioissa kaverukset. Mutta nyt tälläiseen asikkaan on "sihteerien" kaltaiset liskät kylväneet auttomatonta eripuraisuutta. Muistuu useita seikkoja mainitsemani lakon ajoilta, joista vielä mainitsen. Kun olin yhdenkin japparin kämpältä haastamassa keittäjää pois, joka luuli ei olevansa rikkurina, niin tuli mainittu jappari seuraavana iltana vastaani ja kysyi: Oletko sinä se mies joka oli juttusillamassa keittäjäni pois työstä? Myönsin se olleeni. Hän kehoitti minua pitämään sitä "viimeisenä kertana". Mutta kun lupasin sen tehdä todistekkin, niin lämpeni tuo jappari niin että jouduin häntä rapakossa jäähdyttämään.

Eräs rikkuri teki pahanlaista haittaa minulle kun pääsi latcamaan ratapölkyjäni — oli vain sanonut, ettei sen punasen ole väliä. En tunne arvoisaa sihteeriä, kuinka raskaasti hän on mahtanut uhrata, minkämoisia kylpyjä hän on jappareille antanut ja kuinka ankaria jälleennäkötuomioita metsän runnareilta. Eikä minun sitä tarvitse tietääkään, kun sen vaan tiedän että se lakko voitettiin ja silloin oli yhtenäisyys monin verroin parempi kuin viime lakon aikana. Mukana olin tässä viime lakossakin, enkä moiti paikkakuntalaisiamme siinäkään; lakkoavustusta antoivat melkein tasapuolisesti, vaikkakin murinaa palkkas kuulumaan, kun silloin parahillansa Arthurissa olevat Industrialistin kirjeenvaihtajat koettivat uskottaa piruja olevan kuliissien takana. Koetetaanko nostaa esiripppu ylös, että sitä näkisi kuka on kelju? — — —

Osuustoiminnasta. — Siitä on kulunut loppu puolellen toista kymmentä vuotta kun me farmarit, ja taisi siinä olla kaupunkilaisiakin, pystytimme Puutavaran välitysliikennimisen osuustoiminta liikkeen, ja sen oliis kaiketi pitänyt välittää kaikkea farmituotteita. Mutta silloin emme käsittäneet me farmarit mitä perustettiin, mutta porvari sen jo silloin käsitti ja tappoi sen alkuunsa. Voi hyvästi sanoa, että suunnaton oli se onni mikä porvareille oli siinä kun ne sai sen tapettua; sen vain käsittää semmoinen joka on ollut porvarin kynittävänä puutukkunsa kanssa. Koskaan tuskin farmarit voivat sanoa mitä he puustaan pitivät hintana, koska eivät saaneet sanoa, eikä sitä, kun olivat saanun, jastanneet, paljonko siinä oli. Ja tälläinen yksipuolinen kontrolli on saanut kestää kuten jo sanoin, pitkästi toistakymmentä vuotta. Ja tämä on vain kapitalistien tähden, kun yhden kerran seraavaan tiin ja jotkut yksilöt menetti meikä tuntuvasti mutta tuskin paljon kuukaan niin tuntuvasti ettei yksityisten kansa ole menettänyt monta vertaa enempi. Nyt on metsät meikein hakattu ja nyt muutetaan maanviljelyksen alaile. Siinä on ikuinen riistomahdollisuus porvarilla, ellei nyt vaan miehet olla kirnu- ja piimävallankumouksen takana. Hur kan esimerkiksi valtion rahastoon. Kaupungin tässä nyt vaikka lehmät semmoiset, että ollaan lehmiä. Olen utonesti nämä nyt niiten, kun kolrat pyrkivät ajamaan lehmiä, lehmät kcettavat yhdessä puskea koiria. Niin että ilkukoot sihteerit mitä vain; ollaan niin viisaita edes kuin lehmät. Tässäkin osuusmeijerikysymyksessä on ilahuttava piirre se, ettei ole juuri mitään erca huomattavissa ainakaan tällä paikkaa, minkä mielinen on ollut aatteeltaan. Meijerin vastustajia ja kannattajia on kaiken mielisissä. Varsinkin oli alkuaikoina. Olen ollut tähänkin sotaan kuulia valamassa, taiska toisin sanoen. osakkeita myymässä.

Jacob Huhta.


UUDISTAKAA TILAUKSENNE!


## Tärkeimpien vieraskielisten sanojen merkitys

(Leikkaa ja säilytä.)

**Absoluutti** (absolutinen), ehdoton, rajaton, täydellinen, itseperäinen, ominaisperäinen.

**Abstrakti,** esineen yleisiä tunnusmerkkejä sisältävä käsite; **abstraktinen,** (konkreettisen vastakohta) ajatuksellinen; **abstraktinen tiede,** puhdas tiede, vastakohtana kokeilevalle, empiriselle tieteelle.

**Administratio,** hallinto, hallitus; **administratiivinen,** hallinnollinen.

**Agentti,** asiamies.

**Aggressiivinen,** hätyyttävä, ahdistava, hyökkäävä.

**Agitatio,** yllytys, kiihotus, elähyttäminen, myötätunnon herättäminen puolueeseensa; **agitaattori,** kiihottaja, henkilö, joka vetää puolueeseensa ihmisiä; **agiteerata,** vetää ihmisiä puolelleen.

**Agrari,** maanomistaja; **agraaripuolue,** tilanomistajien puolue, maalaisliittolaisten puolue.

**Agrikulttuuri,** maanviljelys.

**Agronomi,** tieteellisesti maatalouttta oppinut henkilö.

**Agronomia,** maanviljelystiede.

**Altruismi,** epäitsekkyys; **altruisti,** ihmisrakas, itsensä uhraava toisten edestä.

**Ambulanssi,** liikkuva sairaala.

**Ammunitio,** ampumavarat.

**Amnestia,** armahdus, rikosten yleinen anteeksianto.

**Analogia,** yhdenlaatuisuus, yhtäpitävyys; **analoginen,** yhdenmukainen.

**Analysi,** erittely, selvittely.

**Anarkia,** sekasorto; **anarkismi,** oppi, joka ei hyväksy minkäänlaista kesksitettyä vallankäyttöä eikä säädöksiä, jotka rajottavat yksilön vapautta, sekä pyrkii terroristisin keinoin päämääräänsä; **anarkisti,** anarkismin kannattaja.

**Antipatia,** vastenmielisyys; **antipaatinen,** vastenmielinen.

**Antisemitismi,** juutalaisviha.

**Aristrokratia,** ylimystö, ylhäisö; **aristrokratinen,** ylimyksellinen.

**Artelli,** työosuuskunta, työkunta.

**Artikkeli,** kirjoitus, kohta, pykälä.

**Astronomia,** tähtitiede; **astronomi,** tähtitieteen tutkija.

**Ateismi,** jumalan kieltäminen; **ateisti,** jumalan kieltäjä.

**Atomi,** pienin osa, johon ainemolekyylin (hiukkasen) voi jakaa kemiallisesti, jakam

Odotettu LAURI LUODON Romaani

# Ikuiset Uhritulet

ON NYT VALMIS

Tässä kaunokirjallisessa teoksessaan Luoto onnistuneesti kuvaa Suomen sisällissodan tapahtumia. Alussa on lyhyt katsaus niihin aikaisempiin taisteluihin mitä Suomen sorrettu luokka joutui käymään ulkonaisia sortajiaan vastaan, siirtyen sitten Tampereen kunniakkaisiin taisteluihin ja edelleen kuljettaen mukanaan sissijoukkueiden toiminnoihin, sekä heidän johtajiensa "oikeuskuulusteluihin" ja tuomioihin. Pääaiheeseen liittyy kaunis rakkausjuoni, kulkien kaikkien kiirastulien läpi luokkasodan tulikokeissa.

Juonen käsittely on lennokas, kieli mehevän rikas. Tätä teosta voi verrata mihin Luodon aikaisempaan julkaisuun tahansa, joita on ilmestynyt Pakolaisena, Valkosen Leijonan Metsästäjät ja Kamaran Sankarit.

Kirjaa on saatavana kaikilta asiamiehiltämme tai suoraan kirjakaupastamme. Hinta $1.50 sidottuna j $1.00 nidottuna.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
BOX 69, SUDBURY, ONT.

### UUSIA PÄÄTÖKSIÄ METSÄTÖIDEN VOIMISTUTTAMISEKSI

Kansankomisaarien Neuvosto on viime istunnossaan suunnitellut joukon toimenpiteitä metsätöiden voimistuttamiseksi Karjalassa. Esim. Shellesin metsätöiden suhteen tunnustettiin mahdolliseksi hakkuupalstojen vaihtaminen sellaisiin, joissa hakkuut voidaan suorittaa paremmin huonon sään vallitessa.

Edelleen päätettiin käärityä Leningrádin alueen neuvostoelimien puoleen jotta nämä osoittaisivat myötävaikutustaan metsätöitä varten vähätyön työvoiman saapumisessa Karjalaan sekä myöntäisivät autoja, joiden avulla voidaan edistää metsätöiden turvaamista elintarpeilla, rehulla ja työvälineillä. Samalla todettiin, että paikallinen työ. sekä hevosvoima ei ole tarpeeksi voimakkaasti vedetty metsätöihin.

### KONTUPOHJAN PAPERITEHDASTA LAAJENNETAAN

Kansankomisarien Neuvosto on todennut mahdolliseksi toisen paperikoneen asettamisen Kontupohjan paperitehtaaseen.

Kansantalousneuvosto ja Suunnittelukomitea on velvoitettu helmikuun 15 päivään mennessä antamaan lausuntonsa asiasta ja paperitehtaan raaka-aineella varustamismahdollisuuksista.

### KARELGOSSTROISTA TRUSTI

Kansankomisarien Neuvosto on vahvistanut Karelgosstroin säännöt, jotka edellyttävät, että Karelgosstroi muuttuu trustiksi. Sääntömääräinen pääoma määritellään 755,000 ruplaksi.

Trustille siirtyvät paitsi rakennuskonttoria myöskin Kontupohjan, Petroskoin ja Solomannin tiilitehtaat.

### KOLLEKTIIVISTEN TALOUKSIEN UUDET SÄÄNNÖT

Karjalan koll. talouksien liitto on saanut joukon uusia koll. talouksien mallisääntöjä. Säännöt lähetetään koll. talouksille joten niiden muodollistuttamisessakaan ei ole enää esteitä.

### NORTH BAYN ALUEELLA PALJON SUSIA

North Bay, Ont., helmik. 15. — Täällä on liikkunut huhuja, että hiljattain on nähty susilauma useammilla eri paikoilla Widdifieldin kuntaa. E. L. Hughes aikoo järjestää ensiviikolla susijahdin tämän lauman hävittämiseksi.

### TALONPOIKAISVÄESTÖN OSUUSTOIMINNALLISTUTTAMINEN

Karjalan eläinhoitoyhdistysten liitto on laatinut laajan suunnitelman talonpoikaisväestön maataloudellisesta osuustoiminnallistuttamisesta. Karjalassa maataloutta harjoittaa 39,390 talonpoikaistaloutta. Näistä aijotaan 32 tuhatta vetää maataloudellisten osuuskuntien jäseniksi.

## Lamppu ennen ja nyt

Kaikessa nykyisessä valon hohteessa me tuskin muistamme, että mahdollisuus tällaisen iloisen valaistuksen aikaansaamiseen on vasta yhdeksännentoista vuosidan lahja; eivät ainoastaan sähkö- ja kaasuvalo, vaan öljylamppukin siinä muodossa, missä me istä nyt käytämme.

Lamppu itse on ikivanha; se tavattiin jo ihmissivistyksen aikaisimpina alkuaikoina. Vanhimmat säilyneet lamput ovat peräisin egyptiläisistä haudoista, ja niiden arvellaan olevan 4,000 vuoden vanhoja. Ne ovat yksinkertaisia, pieniä saviruukkuja, jotka täytettiin rasvalla tai öljyllä ja joissa sydän riippui reunan ulkopuolella. Egyptistä lamppu tuli nähtävästi Kreikkaan, ja kreikkalaiset antoivat sille sen nimen, joka vielä toistuu kaikissa sivistyskielissä, nimittäessään tämän esineen tekemää työtä sanalla "lampein", s.o. valaista. Kreikassa ja myöhemmin varsinkin Roomassa alettin lamppuja valmistaa jo sangen ylellisiksi, mutta itse niiden alkuperäistä rakennetta ei kehitetty. Lamppu pysyi yhä samana yksinkertaisena astiana, jonka toisessa laidassa oli kädensija. Roomalaiset muodostelivat lampun ulkomuodoltaan hämmästyttävän taiteelliseksi. Pompeijin raunioista ei ole löydetty ainoastaan ihmeellisiä käsilamppuja, vaan myöskin kallisarvoisia, suuria jalustoja, joihin oli kiinnitetty lamppuja. Kaikesta huolimatta voimme kumminkin olettaa, että ne lamput, jotka valaisivat Neeron kultaista palatsia, olivat käytännöllisyydeltä arvoltaan sangen paljon alapuolella nykyajan kehnoimpia kyökkilamppuja, ja että ne lyhdyt, joilla Lanternarius niminen orja valaisi tietä herralleen tämän kadulla kulkiessa, täyttivät sangen vaillinaisesti tarkoituksensa.

Koko pitkänä keskiaikana ei tehty mitään muutoksia eikä parannuksia lampun rakenteeseen. Lampun puutteellisuuksien tähden aljettiin yhä enemmän valmistaa vaha- ja talikynttiliöitä. Mukana seurasi tietysti rakas kynttiläniistäjä, jonka kaikki vanhemmat ihmiset muistavat nuoruutensa ajoilta ja joka pian tuli välttämättömäksi kapineeksi jokka kodissa.

On ihmeellistä ajatella, että kahdeksannentoista vuosisadan suuret oppineet ja ahkerat tutkijat työskentelivät talikynttilän valossa ja ettei kuningas Ludvig XIV:n loistavisa juhlissa eikä August Väkevän ylellisissä tanssialsissa ollut lampunvaloa.

Vasta sitten kun kahdeksannentoista vuosisadan loppupuolella tehtiin huomattavia edistyksiä kemian ja fysiikan tutkimuksen alalla, saatiin samalla aikaan monta tärkeätä parannusta käytännöllisen elämänkin piirissä. Vuonna 1783 Leger keksi Pariisissa litteän lampunsydämen, ja vuonna 1789 keksi Argand pyöreään reikään asetettavan sydämen, joka muutoin on täydellisin sydämen muoto, koska se johdattaa ilmanhapen liekin sisälle. Argand keksi myöskin yhdessä erään apteekkarin kanssa vuonna 1783 lampunlasin.

Vuonna 1858 ensimäiset petroleumikokeilut tulivat Ameriikasta Eurooppaan. Petroleumia katsottiin ensin sangen suurella epäilyksellä. semminkin kun sitä ei aluksi osattu valmistaa kyllin hyvästi. Vanhempain säätyhenkilöiden varsinkin oli hyvin vaikea tottua uuteen valaistusaineeseen. Keisari Wilhelm I ei milloinkaan sietänyt petroleumilamppua työhuoneessaan. Kerran asetettiin sellainen hänen työpöydälleen. Säästäväinen vanhus oli jo nuoruudestaan tottunut siihen, ettei öljyä pidä hukkaan polttaa, vaan että lamppu oli aina sammutettava kiertämällä sydän alas, jos vähäksikin aikaa poistui huoneesta. Tämä kävi hyvin päinsä naurisöljylampussa, mutta petroleumilampussa se on, kuten tunnettua, epäilyttävä temppu. Kun kuningas menetteli näin vanhan tapansa mukaan, oli huone hänen sine palatessaa täynnä käryä. Sillä tavalla petroleumilamput joutuivat ikipäiviksi hänen epäsuosioonsa.

Kaikista epäilyksistä huolimatta vuoriöljy pääsi kuitenkin pian oikeaan arvoonsa, ja petroleumilamppu valloitti maailman nopeassa voittokulussa. Liekitin kehittyi rakenteeltaan lakkaamatta, ja lopulta on meillä niin monenmuotoisia liekittimiä, sydämiä ja lampunlaseja, ettei niitä kaikkia voi muistaa eikä tuntea. Petroleumilehkuvalolamput ovat monipuolisen teollisuuden viimeinen ennätys tällä alalla.

Petroleumilamppu sai sähkölampusta voitokkaan kilpailijan. Ensin käytettiin vain suuria kaarilamppuja katujen ja suurten huoneiden valaisemiseen, kunnes pienet, sirot lasipäärynät, hehkulamput ovat valalle päässeet. Miten nopeasti kehitys kävikään! Ensimäinen tarkoituksenmukainen hehkulamppu keksittiin seitsemänkymmentäluvun loppupuolella ja nykyään sitä käytetään valaisemaan ei ainoastaan suurkaupungeissa, vaan pienemmilläkin paikkakunnilla, jopa viime aikoina maaseuduillakin; missä vain on helposti saatavissa vesivoimaa sähkökoneen käyttämiseen, on se ja vealta levinnyt. Monissa pikkukaupungeissa on siirrytty petroleumilampusta suoraan sähkölamppuun, tuntematta välillä ollenkaan kaasuvaloa.

Kaasulamppu huoneessa on epämukava siinä suhteessa, että sitä ei voi siirtää toiseen paikkaan, koska se on kiinni johdossa, kun sensijaan sähkölamppua voi siirtää paikasta toiseen. Tosin on vielä keksimättä sellainen ihanteellinen sähkölamppu, jonka jalustassa olisi sähköpatteri, samalla tavalla kuin petroleumilampussa öljysäiliö, ellemme ota huomioon niitä pieniä taskulamppuja, joita nykyään on jo sähköpattereilla valaisevia. Sähkövirtaa ei johdeta jäykkiä putkia myöten, kuten kaasua, vaan taipuvia, paikoittain hyvinkin ohuvia metallilankoja myöten. Sentähden voikin sähkölamppua siirtää huoneessa määrätyllä alalla paikasta toiseen, vaikka lamppu tosin on kiinni johtolangassa ja sen siirtäminen on siis riippuvainen langan johtopituudesta. Tämä pienen epämukavuuden kärsii kuitenkin mielellään sen verrattoman mukavuuden ohella, ettei sytyttäessä tarvitse muuta kuin vääntää nappulaa ja samoin tehdä sammuttaessa.

J. K—nen.

# Musta ratsu

Kirj. MAIJASTIINA

1918. — — — Hänen hevosensa oli kuin hiilen ori, mustan yön kiiltoinen. Korskuen pysähtyi se punaisten päämajan edustalle. — Reippaasti hyppäsi ratsastaja satulasta ja katsoi.... Anni näki hänet ensimäisen kerran. Ei kuitenkaan muuta kuin solakan vartalon ja hihän niskasta, lakin alta näkyviä tummanruskeita hiuksia. Kuitenkin heräsi hänen mielenkiintonsa. Tietämättään läheni hän mustaa ratsua — samassa palasikin ratsastaja takaisin, irroitti hevosensa, hyppäsi satulaan ja lähti. Anni oli kokonaan pahanteosta yllätetty. Seisoi kauan ja katseli rasastajan jälkeen. Se katosi sillan yli, kaupungista ulos johtavalle tielle. Hän tiesi, että 20 km. päässä oli rintama ja siellä kuka mat paikat. — Ehkä nuori ratsastaja oli sieltä? — — —

— Anni, meidät lähetetään rintamalle. Juuri kävi lähetti ilmoittamassa esikunnasas, että punainen risti N:n kirkonkylässä tarvitsee apua, — kiirehti hänen toverinsa sanomaan heti, kun hän asuntoonsa saapui. — Kyllä olemmekin saaneet odottaa työtä, mutta nyt. Onkohan kaikki sidetarpeet kunnossa, aamulla meidän on lähdettävä.

Lähetti. Musta ratsu. Annin sydän löi kiivaasti. — —

— — —

N:n kirkonkylässä on taistelu hiukan tauonnut. Kumpikaan puoli ei ole muuttanut asemiaan. On kuin molemmat haluaisivat koota voimiaan ankaraan lopputiliin.

Anni istuu väliaikaiseksi sairaalaksi järjestetyn kansakoulun eteishallissa ja katselee ajatuksiinsa vaipuneena ulos akkunasta. Käärimänsä siderulla on valahtanut lattialle. Hänellä on ikävä. Hiljainen kivääreien pauke ei karkoita yksinäisyyden tunnetta ja kuin salaa valahtaa kirkas kyynel poskelle. Hän ei ole kuullut oven aukeamista, eikä huomannut, että joku on astunut sisään. Vasta sitten, kun kuumat huulet polttavat niskassaan, hän herää. Salamana pyörähtää ympäri ja seisoo silmä silmää vastaan nuorukaisen kanssa, jonka aikaisemmin oli nähnyt mustalla ratsulla.

— Miksi itket? — nuorukaisen ääni on kuin hyväilevää musiikkia.

— En tiedä, on kuin joku puristaisi sydäntäni armottomilla kourilaan. Minusta tuntuu kauhealta, että ihmisen täytyy nuorena kuolla.

— Se on pakko. Me taistelemme ja kuolemme, jos tarvitaan, ostaaksemme jälkeläisillemme mahdollisuuden elämiseen.

— Miksi tulitte tänne — onko jotain tapahtunut?

— Ei mitään. Etsin sinua. Näin että toverisi meni pois.

— Miksi? Anni ihmettelee....

— Kysytkö sinä miksi ihminen ihmistä etsii — —. Luuletko, etten ole nähnyt silmissäsi sytyttämätöntä liekkiä. Tahdon nähdän sen palavan.

Annilla ei olult sitä voimaa, millä olisi voinut vastustaa nuorukaisen huuiten janoa.

— — —

Taistelu oli kuumimmallaan. Vihollisen joukot näyttävät olevan ylivoimaiset. Heille on välttämätöntä saada N. kirkonkylä vallatuksi, sillä se on ainoa tie lähinnä olevaan kaupunkiin, jossa tietävät olevan punaisten keskuspalkan. He ovat hyökänneet joka suunnalta samaan aikaan, joten kaupungissa olevat varajoukot ovat kaikki puolustamassa asemia. — Tilanne on vakava. Jos täällä horjutaan, on peräänty minen edessä.

Anni tovereineen katselee kuolemaa kylmänä. Nyt heijlä ei saa olla tunnetta. Heiltä kysytään tarmoa. Miehet ovat maanneet ketjussa jo toista vuorokautta. Ei ole varaa yhdenkään siirtyä paikaltaan. Kyyrysillään, kivien ja puitten suojassa kuljettavat tytöt heille ruokaa. Joku havoittuu, hänet autetaan töyryn alla, kuulilta suojassa olevaan telttaan sidottavaksi....

Tuhansien kivääreien paukkeen välissä jyrähtelee tykki kuin tahtoisi revaistä avaruuden kahtia, jakaen kummallekin taistelevalle puolelle oman maailmansa. Ilta hämärtyy. Jossain lähistöllä on syttynyt rakennus palamaan. — —

Musta ratsu aivan kuin lentäen kiitää yli pensaiden. Levottomasti hirnahtaen saapuu se teltalle, missä on tottunut niin useasti käymään — nytkin se vaistomaisesti etsii sieltä apua. Se on yksin. Anni ymmärtää. Ponnahtaa satulaan ja samassa hävää musta ratsu pimenevään metsään. Lähellä vihollisen ketjua, eräässä rotkossa se pysähtyy. Hirnahtaa kuin ilosta Annin ketterästi pudottaessa itsensä maahan — kuolleena makaavan nuorukaisen vieeen. — Välittämättä ympärillä vinkuvista kuulista hyväilee hän kylmää kasvoja. Aisken vielä niin täynnä elämää ja suurta uskoa voittoon. Nyt: kuuljan lävistämä pää. Huulet puoliavoinna kuin tahtoisivat sanoa jotain. — Mitä? — Anni kumartuu niin kuullakseen — painaa huulensa jäähyväisiksi jäätynelhin huulilin.

"Usko voittoon ja taistele. — Me huolemme jos tarvitaan, ostaaksemme jälkeläisillemme mahdollisuuden elämiseen" — sitä kai hän halusi sanoa. — — —

— — —

Aamuhämärtävää metsää hiipii yksinäinen tyttö. Silmät ovat kyynelissä, mutta rinnassa varma varmuus voittoon — kesti sen saavuttamisen sitten vaikka vuosiakin. — — —

Tälessä tallustelee musta ratsu.

## Lähempi selostus Kallion jutusta Sudbury Staria vastaan

(Jatkoa 1:ltä sivulta)

valmonsa esimerkiksi. Tässä kirjoituksessa mainitsi Star Kallioiden menneen n.k. toveruusavioliittoon ilman mitään kirkollisia tai laillisia seremonioita. Neljä päivää myöhemmin julkaisi Star peruutuksen Kallioiden nähden, mutta he nostivat korvausvaatimuksen lehteä vastaan, katsoen lehden aikaisemman kirjoituksen olleen aiheettoman hyökkäyksen heidän mainettansa kohtaan ja vahingoittavan heidän tulevaisuudenmahdollisuuksiansa.

**Vapautta vastaan yritetty hyökätä**

Asia tuli esille maanantaina Ontarion ylioikeuden tämän piirin talvikäräjissä, tuomari Wright'in toimiessa tuomarina, U. McFadden'in edustaessa Kalliota sekä T. N. Thelan'in esiintyessä vastaajan asiamiehenä. Kautajan asiamies ensiksi luki edellämainitun kirjoituksen Sudbury Star'ista sekä esitti muut tarpeelliset todistuskappaleet, samoinkuin Kallioiden omakohtaiset todistukset, joiden kaikkien tarkoituksena oli esittää oikeudelle etteivät päällekantajat millään tavalla koskaan olleet antaneet lehdelle aihetta kirjoitukseen. Korvausvaatimuksen suuruutta eivät kantajat sillä kertaa määritelleet. Vastaajien asiamies käytti joka tilaisuutta hyväkseen, alleviivatakseen Star'in jaloa tarkoitusta taistella kommunismia, Vapaus lehteä, suomalaisten löysiä moraalikäsitteitä ja toveruusavioliiton mörköä vastaan. (Myöhemmin Star'in päätoimittaja kuulusteltaessa ilmeni, ettei tämä tien, nyt toveruusavioliitosta enempää kuin Kallioiden "moraalittomuudestakaan", vaikka olikin toitottanut molemmista lehdessään). Vastaajat ovat jo kauan pelänneet, että Vapaus vie "bisneksen" kirkolta, Star'ilta sekä muilta laitoksilta, kehoittamalla ihmisiä menemään avioliittoon ilman papin siunausta, vain maksaen Vapaudelle naimailmoituksesta. Tästä pelosta kai oli johtunut, että rev. Jones oli ensimäisenä rientänyt Vapaudessa julkaistua onnentoivotusta Star'ille esittämään ja "taitamattomia" tulkkia käyttäen olivat Star'in edustajat vielä oikeudessakin taipuvaisia selittämään mainitun onnentoivotuksen Vapauden puolesta julkaistuksi, kunnes kantajan asiamiehen välintulo osoitti onnentoivotuksen tulleen naimisiinmenneiden lukuisilta ystäviltä, näiden maksamana ja Vapauteen asettamana.

Sudbury Star'in toimittajaa M. Browning'ia kuulusteltaessa toi tämä seuraavanlaisia väitteitä lehden ja itsensä puolustukseksi: "Sanomalehden velvollisuus on taistella kilhoitusta vastaan, tähän aikaan oli kommunistista kilhoitusta Sudburyssä ja ympäristöllä." "Kilhoitus oli niin vakavanlaatuista ja esiintyi sitä niin suuressa mittakaavassa, että maan parasta tarkoittavat yhdistykset kokoontuivat sen ehkäisemistarkoituksessa."

Tuomari vastasi hänelle: "Tässä yhteydessä teillä ei ollut oikeutta antaa väärii lausuntoja yksityisistä ihmisistä. Korvausvaatimuksen esiintullessa teidän pitää pystyä toteen näyttämään, ettei mitään pahaa ollut tarkoitettu."

Sitten turvautuivat vastaajat seuraaviin "pointeihin": Onnentoivotus oli käännetty Vapaudesta; jos kerran Vapaudella oli oikeus julkaista ilmoitus, että kaksi henkilöä ovat liittyneet tovereiksi toisilleen, miksi ei heillä ole samaa oikeutta (Tässä on otettava huomioon, että suomalaisilla täällä on mainitunlainen tapa julkaista onnentoivotuksia, jokainen taas tietää missä tarkoituksessa Sudbury Star siihen takertui). Mr. Browning ilmaisi, että pastori Jones toi heille käännöksen ja ettei hänellä ollut mitään tietoa kuka Werner Kallio oli enempää kuin siitäkään oliko käännös oikea vai väärä. Tähän vastasi kantajan asiamies, että Mr. Jones ei ole varsin uotettava, hän sai maksun kirjoituksistaan ja että Star'in toimituksen olisi pitänyt panna Mr. Jones ottamaan selvää asioiden todenperäisyydestä, ennenkuin ne julkaistiin. Tuomari myös huomautti, ettei kysymys ollut siitä, oliko käännös oikea tai väärä, eikä siitä oliko Star oikeutettu taistelemaan kommunismia vastaan, vaan on kysymys Werner Kallion ja hänen valmonsa kunnianloukkauksesta.

**Star'n asiamies yrittänyt kaikki sotkea sekaisin**

Piitämässään puoli tuntia kestäneessä puolustuspuheessa vastaajien asiamies Phelan etupäässä hyökkäsi Vapautta ja kommunismia vastaan. Hän vetosi lautakunnan jäsenten isänmaanrakkauteen, maalaten Vapauden pahimmaksi järjestyksen ja laillisuuden vihulliseksi, kilhoittajaksi, joka veisi ihmiset satoja vuoisa taaksepäin kehityksessä melkein eläinten tasolle. Avioliitto lakkaisi olemasta pyhä, lapset olisivat kuin hevosen varsat, vailla isää tai äitiä. — ja mikä pahinta, Vapaus tekee tämän kaiken muutaman vaivaisen lantin vuoksi, saadakseen ilmoitustuloja naimisiinmenijöiltä. Tällainen "terrorismi" oli Sudbury Star'in mielestä jo uhkaamassa niin raskaasti vuosi sitten, että Star innossaan säilyttää järjestyksen maailmassa sattui mainitsemaan joistakin henkilöistä sellaista, mikä ei ollut totta, mutta huomatessaan erehdyksen olivat he valmiit peruuttamaan väärät tiedot, olivathan he tehneetkin sen, vieläpä etusivulla Kuinka "pikkumalsta onkaan takertua muutamiin henkilökohtaisuuksiin" sillloinkuin "turmio uhkaa koko yhteiskuntaa". Olivathan monet yksityiset ja yhdistykset aloittaneet taistelun pahennusta vastaan, mikä oikea sanomalehti hyvänsä olisi toiminut niinkuin Star, sillä se oli heidän velvollisuutensa yhteiskuntaa ja laillisuutta kohtaan. Mitä Kalliot. hin tulee ei juuri mitään vääryyttä ollut vastaajien mielestä heitä kohtaan tapahtunut ja jos muutamien mielestä olikin ne olivat henkilöitä, jotka katsoivat asiaa kovin ahtaasta näkövinkkelistä.

**Starin hyökkäys todetaan herjaukseksi**

Kantajien asiamies McFadden toi asian esiin kokonaan toiselta, mutta silti osittain altoporvarillliselta kannalta. "Vapaus ja kommunistinen liike tässä maassa ovat laillisia laitoksia. Ketään ei voida solvata senvuoksi, että hän omaa määrätynlaisia ajatuksia. Kalliot eivät edes ole kommunisteja, heidän elämänsä niinkuin uesiden nuorten maanviljelijäin, on ollut koulunkäyntiä ja työtä, he ovat juuri senjaatuista väkeä, jota tarvitaan, jotta tämä maa voitaisiin muutta kauniiksi ja hedelmälliseksi ja ihanaksi ihmisten asua. Tämä nuori maanviljelijä, juuri päässyt maanviljelyskoulusta mainioin todistuksin, on suuresti innostunut siipikarjan kasvattamiseen. Hän menee naimisiin nuoren, viattoman työn kanssa hyvästä perheestä, heidän mahdollisuutensa ovat rajattomat(!) Häneniaiselleen uutteralla maanviljelijällä on mahdollisuus istua joku päivä vaikka maanviljelysministerinä. Sudbury Star tulee ja syyttää heitä törkeästi siveettömyydestä, polkien heidän maineensa lokaan. Heidän lukuisat ystävänsä yli Canadan tulevat järkytetyiksi, heidän tuttavapiirinsä pienenee, heidän taloudelliset mahdollisuutensa vähenevät. Täytysikö heidän tyytyä levittämään farmituotteitansa pienelle alueelle Long Lake'n ympäristölle, kun heille hyvämaineisina ollen tarjoutuisi koko Canada markkinapaikaksi(?!.) Millä oikeudella voi Star tämän kaiken pahan heille tehdä. Mitä se muuttaa asiaa, vaikka Star korjaisikin erehdyksensä neljä päivää myöhemmin; jos ihmistä pistetään puukolla sydämeen ja sitten sanotaan, että en minä sitä tarkoittanut, tuleko asia enää sillä paremmaksi, ei, sillä se on jo myöhäistä". Mc-Fadden sanoi "että 10,000 dollaria olisi hänen mielestään vain pieni korvaus tälle nuorelle avioparille heidän kunniansa loukkaamisesta." Tämän jälkeen laski tuomari lautakunnan kotiin ja lopetti istunnon sille päivälle. Asiaa oli siihen mennesä käsiteity noin neljä tuntia.

Tiistaiaamuna lautakunta antoi lausuntonsa, katsoen Sudbury Star'in syyllisiksi herjaukseen. Korvaussummaksi määrättiin: 250 dollaria Werner Kalliolle, 500 dollaria Laina Kalliolle, Sudbury Star Publishers Limited'in maksettavaksi.

RA
SUOM
Kurssi Suomen M
39 15
Canadan Dollaris
Lähetyskulut:
10c lähetyksistä ... $20.00
lähetyksistä $20.00—$49.99
lähetyksistä $50.00—$79.99
$1.00 lähetyksistä $80.00—$1
sekä 50c jokaiselta seuraavalta
tavalta sadalta dollarilta.
Sähkösanomalähetyksistä ova
lähetyskulut $3.50 lähetyksiltä
Suomen rahaa ostetaan. K
$2.45 sadasta Smksta.
Tehkää lähetykset osotteella:
VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, Ont.
Laivapiilettejä myydään.
Tiedustakaa piletinsioita
Vapaudelle ottavat rahavälitt
siä vastaan myöskin:
VAPAUS
PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario
VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.
AARO KIVINEN
Kirkland Lake, Ont.
JOHN VUORI
South Porcupine, Ont.
CHARLES HAAPANEN,
Osuuskauppa, Timmins, Ont.
JOHN WIRTA,
957 Broaview Ave., Toronto, Ont.
DAVID HELIN,
eri paikkakunnilla Keski-Ontariossa

### RADIOTA VOIDAAN KÄYTTÄÄ KAIVOSONNETTOMUUKSISSA

New York, helmik. 17. — Amerikan kaivos- ja metallurgian insinöörien vuosikokouksessa täällä esiteltiin A. S. Eve että radion vastaanotto-välineillä kokeiltaessa on huomattu; että niitä voidaan mahdollisesti käyttää tulevaisuudessa kaivosonnettomuuksien, torjumiseksi.

300 jalkaa maanpinnan alapuolella olevat miehet ovat kuulleet 200 mailin etäisyydestä lähetettyjä radiolähetykset. Toisten kokeiden kautta on saatu selville, että sähkömagneettiset aallot voivat kulkea 900 jalkaa paksun kallion läpi. Tri. Eve lausui että Morse merkkiä voidaan lähettää kaivannossa laajalle alu voidaan ottaa vatsaan 75 helmen mallisen vaa neen kautta.

60
75
75
55
100
80
40
10
0

### LÄHETYSPAPILLE VÄ GAISTUSTA

Shanghai, helmik. 17. joen varrella olevan pieni howin kaupungin oikeus on nut Amerikan presbyteriläkon lähetyssaarnaajan A. hin sadan dollarin sakkoon sen dosta kun hän autojaan ajoi ennaliaksi kiinalaisen nuorukaisen tammikuun 23 p.

taistelua.
**Systemi**, järjestelmä; **systemaattinen**, järjestelmällinen.
**Taktikka**, menetteltapa.
**Teesi**, väitös, perusajatus.
**Teknikka**, suoritustapa, myös työvälineoppi.
**Temperamentti**, luonteenlaatu.
**Tendenssi**, suunta, pyrintö, taipumus.
**Teoria**, tieteellinen selitys; **teoreettinen**, tietopuolinen.
**Territorio**, alue.
**Terrori**, hirmuvalta, sellaiset toimenpiteet, joilla herätetään vastustajissa kauhua, pakottaen heidät asilistumaan.
**Traditio**, perintätieto, perinnäistapa.
**Tragedia**, murhenäytelmä; **tragiinen**, surullinen, surkea.
**Traktaatti**, sopimus.
**Trade unionistit**, ammattiyhdistys: työläiset Englannissa.
**Trusti**, kapitalististen liikkeiden yhtymä, jossa yksityiset liikeyritykset ovat täydellisesti sulautuneet yhdeksi ainoaksi yritykseksi yhtenäisen johdon alla.
**Tyypillinen**, kaavallinen, kuvaava.
**Ultimatumi**, uhkavaatimus.
**Ultra**, äärimmäinen —.
**Unioni**, valtioliitto; **unio** (amer.) ammattiyhdistys.
**Universaalinen**, yleismaailmallinen.
**Utopia**, haaveellinen maailmanparannussuunnitelma; **utopinen**, haaveellinen; **utopisti**, haaveilija.
**Valuta**, raha tai raha-arvo.
**Vandalismi**, hävittämisraivo.
**Verifioida**, näyttää todeksi, vahvistaa todistus.
**Vertikaali**

**Obstruktio**, jarrutus, kun parlamentissa vähemmistö koettaa estää tai ainakin viivyttää päätöksen tekoa.
**Oligarkia**, harvojen valta.
**Oppositio**, vastustus, vallassa olevaa suuntaa vastustava ryhmä.
**Opportunismi**, valtiollinen suunta, joka ilman vankkaa periaatteellista kantaa mukautuu oloihin, saavuttaakseen tarkoitusperänsä.
**Optimismi**, katsantokanta, joka ottaa kaikki asiat parhaalta kannalta; optimisti, kaikkeen tyytyväinen toivorikas.
**Organi**, elin.
**Orginaali**, alkuperäinen teos, omituinen ihminen.
**Orienteeraus**, perehtyminen, kotiutuminen.
**Ortodoksi**, oikeauskoinen.

**Pamfletti**, lentokirjanen, häväistyskirja.
**Papiikki**, kapitalisti, sokeasorto.
**Paradoksi**, ylättävä, eriskummallinen väite.
**Parlamentti**, edustuskunta.
**Parodia**, ilveily, jäljittely.
**Parolli**, tunnussana.
**Pasifismi**, rauhan harrastus; **pasifisti**, rauhanharrastaja.
**Passivinen**, toimeton.
**Patrioti**, isänmaan ystävä.
**Pedagogia**, kasvatusoppi; **pedakoki**, kasvattaja, opettaja.
**Pessimisti**, joka kaikessa näkee vain pahaa.
**Plutokratia**, rahavalta.
**Polyteismi**, usko moniin jumaliin.
**Populärinen**, kansanomainen.
**Preliminääri**, alkuvalmistus; valmistava.
**Primitivinen**, alkuperäinen.
**Prinsipi**, periaate.
**Problemi**, ongelma, ratkaistava pulma.
**Produkti**, tuote.

**Progressi**, edistys; **progressivinen**, edistyvä.
**Proletariaatti**, köyhälistö, luokka ihmisiä, jotka elävät myymäljä työvoimaansa.
**Propaganda**, aatteen tai opin levittäminen.
**Prosessi**, tapahtumain kehityskulku oikeusjuttu.
**Protesti**, vastalause.
**Provokatio**, salakavala yllytys rikokselliseen tekoon.
**Psykillinen**, henkinen, sielunelämää koskeva; **psykologia**, sielutiede
**Rabies**, raivo.
**Radikali**, jyrkkä.
**Radiotelegrafi** eli lyhennettynä **radio**, langaton sähkölennätin.
**Raportti**, tiedonanto, ilmoitus.
**Ratifioida**, vahvistaa lopullisesti, eduskunnat vahvistavat hallitusten tekemät valtiosopimukset.
**Rationalismi**, järkeisoppi, mielipide, että tiedon lähteenä on ensi sijassa järki eikä kokemus, vastakohta empirismille; **rationalisti**, rationalismin kannattaja; **rationalistinen**, järkiperäinen.
**Reaktio**, vastavaikutus, taantumus, taaksepäin meno.
**Realisatio**, rahaksi muuttaminen.
**Realismi**, maailmankatsomus, joka kiinnittää huomiota todelliseen olevaisuuteen ihannoimatta sitä; **realisti**, henkilö, joka mukautuu todellisuuteen semmoisena kuin se on ja sovittaa toimintansa todellisiin olojen mukaan, ajamatta takaa mitään vaikeasti toteutettavia ihanteita.
**Reformi**, uudistus, parannus; **reformisti**, uudistusten vaatija.
**Renegati**, luopio, petturi.
**Respekti**, kunnioitus, arvonanto.
**Romanttinen**, tunteellinen, haaveellinen.
**Rubriikki**, pääluokitus, otsake.
**Sabotaasi**, tu

**Sanatorio**, parantola, sairaala.
**Sanktio**, hyväksyminen, sopimus.
**Satiri**, hieno ivailu, pilkkaruno.
**Sekretti**, salainen.
**Sekundäri**, toisarvoinen, toissijainen.
**Sensatio**, aistimus, voimakas vaikutus, mieltä kiihoittava tapahtuma.
**Sentimentalinen**, tunteellinen, herkkätunteinen.
**Separatismi**, eroon pyrkimys.
**Separatismi**, eroon pyrkimys.
**Shovinismi**, yltiöisänmaallisuus.
**Sisterni**, vesisäiliö, yleensä nestesäiliö.
**Siterata**, sananmukaisesti mainita, toistaa, lainata teoksesta.
**Situatio**, asema, tila, tilanne.
**Skandaali**, hävälstysjuttu.
**Skeptikko**, epäilevä.
**Solidarinen**, yhteisvastuullinen, keskinäinen, myötätuntoinen; **solidarisuus**, myötätunto, valmeus auttamaan toinen toistaan.
**Sosialinen**, yhteiskunnallinen.
**Spesiali**, erikoinen; **spesialisti**, ammattimies, taituri.
**Spekulatio**, keinottelu, mietiskely.
**Spiritismi**, oppi henkimaailmasta.
**Stabili**, pysyvä, tukeva.
**Statistikka**, tilastotiede, tilasto.
**Strategia**, sotatiede, sodanjohtotaito; **strateginen**, tarkoitetaan, että kysymyksessä olevalla seikalla on merkitystä sodan kulkuun nähden
**Subjektivinen**, mieskohtainen.
**Suggestio**, mieleenjohdattaminen.
**Suvereni**, korkein, ylin, riippumaton; **suvereniteti**, riippumattomuus, itsenäinen valta.
**Symboli**, vertauskuva, vertaus.
**Symmetria**, tasasuhtaisuus.
**Sympatia**, myötätunto; **sympatinen**, myötätuntoinen, miellyttävä.
**Syndikalismi**, ammattiyhdistysliike, joka tyrkyttää valtiollisen nopeitetyksen, mutta mielellään käyttää

...ihti-
...ile Sivak.
...olisi jul-
...nä päi-
...kujeek-
...ostaa
...ruhtinaan
...kauhean
...jen jehti
...viimeisim-
...laisella legio-
...kiltä, on jokin
...nahka — nahka,
...stä ihmisestä!
...työn. Kopetskin
...panin vihollis-
...ruhtinas Dsha-

...kia. Kopetsky sai
...kuolleen
...tuttavilta Ir-
...hän oli tshekkoslo-
...laisessa, Siperiassa.
...myös joukko doku-
...todistavat hänen si-
...lahjan todenmukaisuudesta.

Nahan alkuperästä Siperiassa kertoi myös venäläisen kapteeni Bulatovin vaimo. Kapteeni Bulatov oli lähetetty v. 1914 taisteluun kauheata Dsha-Lamaa vastaan.

Kobdo kaupungin lähellä, noin 200 virstaa Barnaulista, on hyvin asuttu seutu Munieshin, kauhean Dsha-Laman alusmaiden pääkaupunki.

Dsha-Laman kauheuksista kulkivat huhut Venäjän valtion viranomaisten korville, josta olikin sitten lähetetty sotajoukko, kuritus-osasto, jota johti kapteeni Bulatov.

Kapteeni Bulatov esiintyi 1914. puolisen sataa Siperian ja Baikalin kasakoita mukanaan, ja monien taistelujen jälkeen voitti hän Dsha-Laman, keräsi tietoja tuosta kauheasta aasialaisesta ja toi hänet vankina mukanaan.

Munieshinissä Bulatoville näytettiin puoli sataa keppiä, jotka olivat hyytyneen veren tahraamat. Näillä kepeillä Dsha-Lama ja hänen apulaisensa Zorik-tohan pieksivät alamaisiaan pienimmistäkin syistä. Silloin oli myös ruhtinas Haisanin nahka löytynyt, Dsha-Laman katoksesta. Päikkakunnan asukkaat kertoivat että nylkeminen toimitettiin vuonna 1913. Työn suorittivat pyövelit hyvin taitavasti, sillä nahkan mukana oli säilyneet myös varpaiden sekä sormien kynnet.

Kopetsky kertoi miksikä Haisan joutui noin kovan kohtalon alaiseksi. Dsha-Lamalla oli jokin pikku riita Haisanin kanssa. Koska Haisan ei antanut riidassa periksi, käski Dsha-Lama vangita hänet ja asettaa linnaan.

Tämä määräys täytettiin. Sukulaiset tietäen Dsha-Laman petomaisuuden koettivat vapauttaa kirkkisiläisen ruhtinaan, ja tarjosivat hänen vapauttamisestaan suuren palkinnon. Dsha-Lama suostui tarjoukseen ja Haisanin äiti silloin toi kaikki hopeansa, kultansa, jalokivensä sekä turkikset.

Dsha-Lama tarkastettuaan lahjat, ilmoitti äidille että hänen poikansa heti saapuu hänen luo. Sillä välin antoi Dsha-Lama käskyn nylkeä Haisanista nahan, mutta niin varovasti, ettei leikkauksen aikana mies kuolisi.

Tämän kiduttavan leikkauksen toimitti pyöveli. Työ aloitettiin jaloista ja lopetettiin päähän. Kultenkaan Haisan ei kestänyt tätä ja kuoli jo silloin kun nahka oli hänestä puolittain vasta nyletty.

Dsha-Lamalle aije näyttää äidille nyletyn poikansa ei onnistunut ja suuttuen siitä hän antoi määräyksen nylkeä nyt pyövelin, joka oli niin epäonnistunut hänelle määrätyssä työssä. Haisanin nahka venytettiin puukapulan ympäri ja vietiin hänen äidilleen. Dsha-Lama huusi silloin onnettomalle äidille: "Tuossa on! Palautan sinulle poikasi, huvittele nyt hänen kanssaan!"

Vanhus menetti järkensä.

Kapteeni Bulatov toi mukanaan Irkutskiin kaksi ihmisnahkaa todisteeksi Dsha-Laman petomaisuudesta. Yksi näistä nahoita, Haisanin nahka, oli myöhemmin annettu tshekkoslovakialaisen legionan johtajalle Kopetskylle, jonka mukana se joutui Praagiin.

Viimeisinä aikoina tuolla kauhealla merkillisyydellä ovat amerikalaiset intresseerattu. Kopetskylle on tarjottu Haisanin nahasta 10,000 dollaria. Mutta nykyinen Haisanin nahan omistaja ei ole vielä päättänyt josko hän luopuu kauheasta muistoesineestä vaiko pitää sen itsellään.

TILATKAA VAPAUS!

## Kielten maailmasta

Emme voi ajatella ihmisjärkeä ilman puhekykyä. Puhekyvyn alkuperä ei ole voitu vielä täydellisesti selittää. Joka tapausesska luo puhekyky ihmisen, seurauksena sisäisestä halsta ja tarpeesta tulla täysin ymmäretyksi toisilta. Kielen synty autoi ja edisti epäilemättä ajattelua Ihminen havaitsi jo ammoin, että määrätyt äänet auttoivat toista ymmärtämään hänen ajatuksiaan. Että tämä ymmärtäminen oli sitä täsmällisempää, mitä tarkemmin määrättyjä ja harjaantuneempia fonetiset (äänelliset) merkit olivat. Kielet jakaantuvat yksitavuisiin, agglutisoiviin ja taipuviin kieliin. Suoteellisesti alimpana muodostukseaan ja kehitykseltään ovat yksitaviset kielet, joita puhuvat kiinalaet, tiibettiläiset ja Taka-Intian kansat. Agglutisoivat kielet, joissa asetaan tavuja sanavartalon eteen ja jälkeen ovat ominaisia kaikille ille kansoille, paitsi semiiteille ja indialaisille kansoille, jotka puhuvat taipuvia kieliä.

Kokonainen joukko kieliä hävisi historiantakaisena aikana, s.o. nämä kielet muuttuivat "kuolleiksi", eri kansojen keskinäisen toisiinsa sekaantumisen vaikutuksesta. Sanskriitin, kreikan, muinaiskreikkalaisen ja muinaisegyptiläisen kielen kävi näin, että ei enää puhuta. Latina jatkaa elämassaoloaan siitä johtuneiden, muuren kansainvaelluksen aikana muodostuneiden kielten muodossa. Muinaissaksa erkani yläsaksalaiseksi, alasaksalaiseksi ja pohjoiseksi kieleksi (hochdeutsch, niederdeutsch ja nordisch).

Yläsaksalainen kieli jakaantuneeka vuorostaan kolmeen muotoon: ylähimpaan, keskinäiseen ja uudempaan, antaa mitä selvimmän käsityksen niistä muutoksista, jotka ovat tapahtuneet kielen kehityksestä yleensä vuosisatojen vieriessä. Nämä muutokset ovat niin huomattavia, että nykyajan saksalainen esim. ei voi ilman spesialivalmistusta ymmärtää karolinkilais- ja hohentauflilaisaikojen kieltä. (Lukiessaan ensimäisiä suomalaisia kirjoituksia — Agricolan ajalta — huomaa, kuinka paljon niiden kieli poikkeaa nykyisestä kirjakielestä.)

Kieli ei voi olla todisteena kansojen alkuperästä. Etu-Intiassa omaksui esimerkiksi koko pohjois- ja keskiosa kielen aariaajisilta siirtolaisilta, jotka kuuluvat ainoastaan korkeimpiin kasteihin ja ovat aivan merkityksettömänä vähemmistönä asujamistossa. Enemmistöhän siitä kuului alkujaan dravidalaisiin heimoihin, joiden kielet on tungettu eteläisiin osiin Intiaa. Europassa otti suuri osa iberialaisia vastaan espanjan ja ranskan kielen ja vain vähempi osa säilytti baskinkielen. Keltit omaksuivat suurimmalta osaltaan ranskan tai englannin kielen; alkuperäiset murteet säilyvät vain Bretagnessa, Walesissa, Länsi-Irlannissa ja Pohjois-Skotlannissa. Huomattava osa saksalaisista lännessä ja etelässä poiveutuu kelteistä kun taas idässä ja pohjoisessa slaaveista. Bulgaarit taas päinvastoin kuuluttuaan alunperin suomalaiseen heimoon, puhuvat nyt slaavilaista murretta.

Valloittajien ja hallitsijakansojen kieli tunkee useasti tietään orjuutettujen ja vallanalaisten kansojen kielet. Jos valloitetuissa maissa on kulttuuri korkeammalla, mitä se on valloittajakansan omassa keskuudessa, tapahtuu usein, että valloittaja omaksuu voittamansa kansan kielen. Näin tekivät gootit Espanjassa ja Italiassa, frankit Galliassa, mongolit ja mandshurialaiset Kiinassa.

Huolimatta kaikesta siitä "volapyykistä" minkä kielten kuoleminen, muuttaminen ja toisiinsa sekaantuminen on muodostanut, on kielitieteen onnistunut jo tähän mennessä selvittää meille paljo sellaista, mikä on yleensäkin laajentanut tietopiiriämme.

(Pääkohdiltaan R. Guntherin ja Henne-am-Rhynin mukaan.)


# Jobitöitä valmistetaan

**Vapauden kirjapainoon otetaan tehtäväksi kaikenlaatuista sivilityötä, kuten kirjekuoriin nimen painoa, kirjeenpäitten valmistusta, lasku ja statementtien tekoa ja mitä tahansa yksi taikka useamman väristä jobityötä. Osastoja, yhtiöitä, osuusliikkeitä ja yksityisiä kehotetaan lähettämään tarvitsemiensa töitten valmistuksen Vapaudessa tehtäväksi. Työ tehdään ensiluokkaista ja hinnat ovat kohtuulliset. Lähettäkää ilauksenne osotteella:**

**VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.**

HUOM.! HUOM.!

## Suuri hintojen alennus toisen luokan suksillemme

Toinen luokka on valmistettu yhtä hyvin kuin ensiluokkakin, paitsi että niissä on joku pieni oksa joka ei haittaa mitään käytännössä. Nyt on tilaisuus jokaisen saada itselleen sukset kun hinnat on näin alhaiset.

| Hinta I luokan suksille Murtomaa, Kajaanin ja Haapaveden mallille | | Hinta II luokan suksille Murtomaa, Kajaanin ja Haapaveden mallille | |
|---|---|---|---|
| 9 jalk. | $11.00 | 9 jalk. | $7.50 |
| 8½ jalk. | 10.50 | 8½ jalk. | 7.00 |
| 8 jalk. | 10.00 | 8 jalk. | 6.50 |
| 7½ jalk. | 9.50 | 7½ jalk. | 6.00 |
| 7 jalk. | 9.00 | 7 jalk. | 5.50 |
| 6½ jalk. | 8.00 | 6½ jalk. | 5.00 |
| 6 jalk. | 7.00 | 6 jalk. | 4.50 |

LASTEN SUKSIA

6 jalan $3.50 — 5 jalan $2.50 — 4 jalan $1.50

SUKSISAUVOJA

5—5½ jalan pituisia $2.75 pari — 4½ jalan pituisia $2.50 pari

Myöskin mäystimiä 25c pari, sekä kumisia jalan sijoja 50c pari kiinnitetty tai ilman. — Suksirasvaa saatavana 25c pala.

**NORTHERN SKI FACTORY**

BOX 1876 VELJEKSET PAJALA SUDBURY, ONT

## Aaron Linder

Hyväksi tunnetun chicagolaisen maalausisonnusliikkeen edustajan Canadan postiosoite on: Box 393 Port Arthur, Ont. (TP


# Columbia Phonograph Levyjä

Vapaudella on nykyään myytävänä Columbian levyjä. Hinnat ovat samat kuin kaikkialla muuallakin, nim. 75 senttiä levy.
Kaikilla levynne Vapauden kirjakaupasta, kannatatte omaa liikettänne.
Levyjä voidan tilata kaikkien Vapauden lukuisien asiamiesten välityksellä. Levyjä lähetetään kaikkialle Canadassa. Lähetyskustannuksetsaan, olkoonpa tilaus isompi taikka pienempi.
Muistakaa lähettäessänne levytilauspakettinne joko postissa taikka expressissä, avatkaa paketti heti konttorissa ja katsokaa, että kaikki levyt ovat eheitä. Jos ne ovat rikkinäisiä vaatikaa kulettajayhtiö maksamaan korvauksen.
Vapaudella on toistaiseksi varastossa seuraavat levyt:

## 10 tuuman levyjä 75c.

Tehkää tilauksenne nopeasti niin että saatte levynne ajoissa. Pyytäkää luetteloa levyistä ja niiden hinnoista.

**Hannes Saari ja mieskvartetti**
3121 Italialu
Tonavan Aallot

**Ernest Paananen**
3132 Mennäästä Poijat
Harmaveden Rannalla

**Ihalman trio**
3130 Kesäilta — En koskaan voi unhoittaa sua
Elokuun Kuutamo, Valssi

**Katri Lammi**
3127F Iraali
Pikku Äiti

**Kauno Sevander, Baritoon**
3124F Kuutamossa Venäjän
Veden Rannalla
3131F Tanssit Tarvaisen Torpassa
Kitkelan Polkka

**Saima Salomaa, Koomikko**
3123F Häät Rämulassa
Tahlmannin Paartit
3125F Savonplan Amerikkaan Tulo
Emännät Piknekissä
3037F Vanhanpiian Polkka
Laulu Taiteilijoista
3045F Askon Kolmirivinen
Tiskarin Polkka

**Kauppi, Koomikko**
Mikko ja Miina
Elämään Kyllästymisestä
Kesälaitumelta
Herra Adamson
Pikku Liisa
Yhteinen Susannamme
Ma Odotan Sua
Mun Eukkoni On
Maalla
Aika Poika
Laivan Kannella
3029F Talkoo Polkka
Honolulu
3049F Sjöman Anderson 1
Sjöman Anderson 2
3027F Oi Tyttö Tule
Meren Aallot Valssi
3050F Renkjussi Palajaa
Sodasta
Herra Petteri
3058F Kulkijaksi Luotu
Juhannustanssit Paksulassa
3052F Salkolan Syntymäkemut
Kallaves
3049F Laulu On Iloni ja Työni
Heitä Huolet Pois
3040F Kuuliaiset Kottilassa
Helmi ja Kalle
3032F Maailman Matti
Rivakka Polkka

**Jean Theslöf, Baritooni**
3108F Tieni Kulkee
Mandaljaan
Nichavo
3028F Mustalaisen Surulaulu
Vanha Mustalainen
3019F Oulun Susiteetissa
Pohjolan Hääe
3126F Laulu Tulipunaisesta
Kukasta
Nuijamiesten Marssi

**Saima Newland, Soprano**
3098F Oi Bajadeeri
Oikeaan ja Väsempaan
3056F Tuomien Valkoiset
Tertut
"Vilja"—Iloisesta
Leskestä

**Akseli Vuorisola, Baritoni**
3085F Katinka
Alaska
3117F Hoo Hii O Hei
Sorjosen Ryyppyreisu

**Matti Jurva, Baritooni**
3096F Kylpymatka
Ilta pienessä kaupungissa

**Hannes Saari**
3122F Muisto
Armahani
3115F Kesävirkistystä
Armas Vanhaksi Jo Käyn
3109F Priki Efrosiina, I osa
Priki Efrosiina, II osa
3082F Juomarin Laulu
Lontoon Jenny
3088F Laivan Kannella
Uskoton ja Petollinen Julia
3086F Punavangin Laulu
Volgan Lotjamiesten Laulu
3080F Orjan Kevät
Korven Raatajille
3078F Vanha Madrid
Koster Valssi
3072F Sinikellot
Musta Ratsu
3065F Kehtolaulu
Meripojan Tervehdys
3064F Sonja
Raatajan Serenaadi
3062F Saukkosen Avioero
Oi Mistä Saataisiin
3059F Valko Tuomet
Ei Kyytimies Kiirettä
3036F Meripojan Heilat
Chrysantemum
3034F Volgan Aallot
Tämä Maa
3013F Iloinen Meripoika
Kulkurin Masurkka
3076F Viivin Jenkka
Pois sormet

**Aino Saari**
3075F Soita Mustalainen
Soita
Kuutamo Yö
3071F Venäläinen Kehtolaulu
Babette
3044F Mustalaisruhtinatar
Inga Pieni
3039F Sorakumpujen Vainajille
Tehtaassa

**Jennie Anderson, Soprano**
3120F Soita Somer, Helkä
Hiekka
Etsiessä

**Väinö Sola, Tenori**
3100F Sinä Sanoit
Hyvästi
3097F Kaunihin Keijukainen
Sotamiehen Laulu
3022F Sain Paljon Luotaita
Ma Armahain
Heilillein Ma Laulelen

**Otto Pyykkönen, Tenori**
3026F Viaporin Valssi
Vangin Laulu
3009F Lemminkäisen Laulu
Pojat Kun Raitilla
Laulelee
3012F Näytelmästä Pohjalaisia
Tuuli Se Taivutti
Koivun Larvan
3005F Korjat Pojat ja Tytöt
Koskenlaskijan Morsiamet
3008F Syystunnelma — Kuula
Yks' Lauantai-ilta
3004F Laivapoikain Laulu
Yks Haamu Seiso
Marjanan Ovella
3003F Älä Itke Tyttöni Pieni
Vapaa Venäjä
3007F Anssin Julka ja Härmän Häät
Matalasta Torpasta
3006F Kesä-illalla
Tuomet Valkeina
Kukkii
3002F Aamulaulu
Lapsuuden Koti
3000F Isontalon Antti ja Rannanjärvi
Se Oolannin Sota

**Martti Similä, Baritoni**
3054F Sepän Sälli
Jos Kaikki Suomen Järvet
3048F Merimiehen Hyvästijättö
Aamutunnelma
3041F Härmän Pojat
Marjalunnin Jussi
3038F Hallin Janne
Ostron Tyttö

**Tom Vehkaoja, Baritooni**
3112F Nuor Vaimoni Sai Poikasen
Hevospaimen Häämatka
3124F Kasakan Laulu
Sotilaan Laulu

**Jallu Honkanen**
3129F Mirri Sairastaa, ja Tiu, Tau, Tilhi
Mamman Oma Matti, ja Satu Vuoresta

**Hilja Vilonen, Soprano**
3087F Vanha Sanna
Kaipaava

**Ida Lovarti, Mezzosoprano**
3063F Antti Tanssitti Mua
Paimen Poika

**S. Mustonen, Soprano**
3001F Kevätlaulu
Äiti, Äiti Älä Soimaa

**Muhoksen Janne**
3024F Juomalaulu
Merimies Rakkautta

**Adolf Hovi, Tenori**
3105F Suruhan Se Sorti
Nuoren Pojan
Valtion Varsalla, Marssi
3103F Inarin Järvi
Milloin Raukka Onnen Saan?
3056F Vappulaulu
Orjan Kevät

**Walfrid Lehto, Tenori**
3042F Aikoja Entisiä
Heilini Soitteli

**Juho Koskela, Tenori**
E9032Orpopojan Valssi
Kalle Aaltonen

**Otto Laurinen, Baritoni**
3091F Minun Enkelini
Sireenien Kukkiessa

**New Yorkin Laulumiehet**
3119 Karjalainen Marssi
Kullan Ylistys

**Willy Larsen, Harmonikka**
3110F Muistoja Pohjolasta
Muistoja Synninlaaksosta, Willy Larsen
3092F Elokuun Kuutamo, Valssi
Säk'järven Polkka
3035F Evelina Polkka
Unennäkijän Valssi,
3031F Helmi, schottise
Viimeinen Valssi
3030F Syystunnelma, Valssi
Hämärä, Polkka
3021F Yksin, Valssi
Heilani Kanssa, Polkka
3020F Taikayö
Pohjalaispolkka,
3018F Lyytin Polkka — Surut Pois, polkka
Tyttöjen vienti
3015F Kaipuu Valssi
Kerenski

**Elmer Ronka, Orkesteri**
3125F Unkarilainen Tanssi No. 5
"Venäläinen Fantasia"

**Finnish All Star Trio**
3116F Ruusujen Tuoksu
Ma Sua Auttaa Tahdon

**Jahrl, Harmonikka soolo**
3113 Sotilaan Tanssi
Mustalaisen Valssi
3102F Vanhat Toverit, Marssi
Lundby, Valssi
3089F Päivänpaiste, Valssi
Syysaamuna, Masurkka
3057F Sorretun Elämä, valssi
Barrikaadeille, marssi
3033F Yli Aaltojen, valssi
Tonavan Aallot, valssi
3011F Kulkurin Masurkka
Vapaa Venäjä

**Lauri Herranen, Harmonikka soolo**
3070F Klarinetti Polkka
Muistojen Valssi
3053F Salon Ruusu, masurkka
Keskiyön Valssi
3051F Laurin Sotiisi
Katkenneet Kielet, vals

**Matti Söderlund, Harmonikka**
3107F Punkaharju, Valssi
Lappeenrannan
Rakuuna Polkka

**Harmonikka kvartetti**
3023F Kaiho, Valssi
Vihuri, Polkka
3010F Kevät Valssi
Vihuri, Polkka

**Viola Turpeinen ja J. Rosendahl Harmonikka ja Viulu**
3077F Kulkurin Serenaadi
Vanhanmaan Sotiisi
3074F Hollolan Polkka
Hämärä Sotiisi

**Stein Ostman Orkesteri**
3130F Elokuun Kuutamo, Valssi
Kesä Ilta
3104F Honolulun Kuutamo, Valssi
Merenneito, Sotiisi
3099F Aamuinen Koi!
Hawaijan Yö, Valssi
3093F Taika Yö Laulu
Mustalaisen Kaipaus
3095F Suru, Valssi
Moskova, Marssi

**S. Sosialisti Orkesteri**
3094F Venäläinen Surumarssi
Sonja, Valssi
3084F Kansainvälinen Marssi
Vapaan Venäjän Marssi

**Suomi Orkesteri**
3050F Sikermä Suom. Laulu- ja, I osa ja II os
3046F Mä Oksalla Ylimmällä Valssi
Saksan Polkka

**Suomalainen Taiteilija-Yhtymä**
3128F Kelluva,la Pinnalla, Polkka
Koko-Maailman Vals

**Thanlow Instrumental Quartette**
3037F Mustalainen
Kehtolaulu

**Columbia Soitto-kvintetti**
12055F Nuoret Neitoset, V
Carolina, Sotiisi
12047F Pikku Ystäväni, Sotiisi
Aaltojen Kuningat
12045F Kaiku, Masurkka
Kodin Terveiset
12060F Löytölapsi, Valssi
Metsän Kaikuja, Vs
12014F Kultainen Valssi
Venäjän Kaunotar
12050F Suutele Minua, V
Luna (Kuu), Vals
12033F Mylly Synkässä Metsässä
Naurava Viheltäjä

Tehkää tilauksenne allaolevilla osotteilla:

**VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.**

...AUS, MONTREAL BRANCH,
...ja havaistyskirjoitukset herä...


## PORT ARTHURIN JA FORT WILLIAMIN LIIKEMIESTEN ILMOITUKSIA

Jos haluatte parasta saatavissa olevaa työtä soittakaa

**S. 302 eli N. 743**

**VÄRJÄYS- ja PUHDISTUSLIIKE**

(THE BRILLIANT)

230 Simpson St., FORT WILLIAM, ONT.

226½ Arthur St., PORT ARTHUR, ONT.

Me olemme henkilöt palvelemaan henkilöitä.

**HUOM.!**

Siistejä kahden miehen hooneita vuokrattavana 145 S Algoma St. Port Arthur, Ont.

**K. Immonen**

**Huomatkaa!**

Ajanmukaisia huoneita saatavan vasta valmistuneessa talossa.

E. ja A. RANTA,
350 Bay St., Port Arthur, On

**POJAT**

Kun tulette rantoihin niin pistäytykää Taivaisen palloruumassa.

294 Bay Street,
PORT ARTHUR ONTARI

# KALEVA SUOMALAINEN APTEEKI

Kaikki meidän suomalaiset kotilääkkeemme ovat valmistettu Suomen yliopistossa käytännössä olevan oppikirjain mukaan, sekä K. G. K. Nyman'in erikoiskatsannon alaisina. Me käytämme ainoastaan parhaita rohtoja valmistukseemme.

**KUMMITAVAROITA**

Kuumavesipussi, hinta $1.25
$2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00
Kuumavesipussin letkuja, hinta ....$1.00
Ruiskuja naisille, hinta $3.50
Ruiskuja miehille, hinta $1.00
Ruiskuja lapsille, hinta .35
Korvaruiskuja, hinta .35
Nenäruiskuja, hinta .35
Varnuusesineitä naisille, hinta ....$3.50
Varnuusesineitä miehille, hinta ....$3.00 tus
y.m., y.m
Käsreitä, Plaastaria,
Haavapumpulia 25c, 40c, 75c. $1.50.
Haavakäreitä 1' 20c, 2' 25c
Exemasalvaa, hinta ....75c

Hoffmanin tippoja, sydänaluskipuun ....50c ja $1.00
Selkäplaastaria .35
Rintaplaastaria .50
Munuaisplaastaria .50
Eetteritärpättiä, yskään ja hengenahdistukseen .50
Halvausvettä, hinta .50
Hiusöljyä, hinta .50
Hammastippoja, hinta.. 25
Hammaskittiä, hinta .10
Hammasharjoja, hinta 25c 40c, 50c ja 75c.
Hemoroidesalvaa, hinta 75c
Hajuvihkaa, hinta 25c unssi
Intinlinjamenttiä, hinta .50
Snellmanin kolikkitippoja 50
Kamferttiviinaa, hinta .50
Kamferttiöljyä, hinta .50
Emätippoja, kolikkiin ja sydänaluskipuun. hinta 50

Hammaspulveria, 25c ja 50c
Ihosalvaa, hinta .35
Kamferttia, kuivaa 25c unssi
Kamferttilinjamenttia .50
Kummiplaastaria .25
Kolmenlaisia tippoja .50
Luulinjamenttia .50
Nervin tippoja .50
Parranajosaippuoita .50
Päänkivistyspulveria .50
Pikeöljyä .50
Puunöljyä .50
Puhdasta Norjan kalan maksaöljyä, hinta ....50c ja $1.00
Prinssintippoja .50
Preserveeraavia tippoja .50
Riigapalsamia .50
Silmävettä .50
Silmäsalvaa .50
Suu- ja hammasvettä .50

TILATKAA meiltä lääkeluettelo. Meillä on saatavana kaikkia Suomen, Canadan ja Amerikan lääkkeitä, kummitavaroita, maskeerausmaaleja y.m. Me maksamme postirahan kaikista $5.00 ja sitä isommista tilauksista. — Erikoislääkeluettelit asiamiehille.

# KALEVA APTEEKI

K. G. K. NYMAN, Omistaja.
Suomessa ja Canadassa tutkinnon suorittanut apteekkari
PORT ARTHUR, Ont

**BAY ST. MEAT & FISH MARKET**
SUOMALAINEN LIHAKAUPPA
Ensiluokkaista tuoretta ja savustettua ja keitettyä lihaa ja kalaa.
Phone N2713 — Huolellinen palvelus — 288 Bay St.
H. KANTOLA
PORT ARTHUR ONTARIO

**PORT ARTHURIN OSUUSRUOKALA**
Työläisten perustama, ylläpitämä ja kontrolleeraama liike. Vaivaisella vartilla saatte siellä kunnollisen aterian. Mitä suuremman kannatuksen annatte omalle liikkeellenne, sen paremmin ja sitä kunnollisemmin se silloin kykenee teille antamaan palvelustaan. Kannatus omalle ruokalalle merkitsee teidän oman toimintanne voimistamista.
VIGOR CO-OPERATIVE SOCIETY LIMITED,
316 Bay Street — — Port Arthur, Ont.

**John Aarnion LIHAKAUPPA**
319 Bay Street — Port Arthur, Ont. — Puhelin 1724 N.
Tuoretta ja savustettua lihaa. Ruokatavaraa, hedelmiä, juurikasveja. Kalaa tuoretta ja suolasta, sillit, silakat, anjovisklat, suolakurkut y.m. saatte päivänhinnoilla soittamalla puh. 1724 N.

**ASIOITSIA**
Pitempiaikaisen kokemuksen kautta, tarjoan palvelustani kansalaisille. Voitte kääntyä luottamuksella puoleeni, kaikissa alaani kuuluvissa asioissa, kuten käännös- ja tulkkityössä; vakuutushankinnassa; ulosperimisessä y.m. Rahaa lainataan. Lainopillisia neuvoja. Kiinteimistöä. Suomen kielinen konttoriapulainen takaa teille nopean palveluksen.
RUDOLF E. HULKKO — ASIOITSIA
244 BAY ST. — POR TARTHUR, ONT. — PUHELIN N. 365

**KIVELÄN LEIPURILIIKE**
Tarjoaa teille ainoastaan ensiluokan aineista valmistettuja tuotteita. Käyttäkää meidän tuotteita. Linjoille lähetetään.
KIVELÄN LEIPURILIIKE
Port Arthur, Ont.

**ALGOMA STEAM BATH AND BOTTLING WORKS**
146 Algoma St., South. — Port Arthur, Ont.
— Suositellaan —
HÖYRY-, SUIHKU-, AMME- JA HÖYRYKAAPPIKYLPYJÄ
Auki joka arkipäivä kello 8—12 yöllä
Virvoitusjuomatilaukset lähetetään kotiin tilattaessa
PUHELIN 2400 N.

## Fort Williamin liikemiesten ilmotuksia

Tohtori
**J. C. Diamond**
MD., L.M.C.C., M.C.P. & S.
KIRURGI JA SPECIALISTI SUKUPUOLITAUDEISSA
Erikoisala: parantaa katkenneet verisuonet. verenvuoto ja perä-pukamat, ruiskutus-systeemillä.
Konttori 12-14 Ross Blk.,
Simpson ja Victoria katujen kulmassa
Puhelin 2077 S. Kotiin 2077 K.
FORT WILLIAM, ONT.

**WORKMEN'S RESTAURANT**
539 SIMPSON STREET,
FORT WILLIAM, ONT.

Hammaslääkäri
**Toht. ELGIE**
Clinic Block,
FORT WILLIAM, ONT.
McCartney & Burke's juveli. kaupan yläkerrassa
Tunnit: 9 a.p. kello 6 j.pp.
Puhelin S. 1008
...tetaan X-Ray... via hampaista... poistetaan
Knasun

**ILMOITTAKAA**

## VÄEN URHEILU

### ilpailukutsu

an täten kutsumme kaik-
-seuroja jäsentensä kaut-
maan vuoden 1930,

**mestarauskilpailuihin**

nomaisella luvalla järjes-
mminsissä maalisk. 8—9
pailut alkaa lauantaina
yleisellä 10 km. hiihdol-
etaan seuraavana päivänä

runsasta osanottoa, aina
vastavierailuun voimme
nerkitsemme.
rheiluterveisin,
useura "Ilon" p:sta
nius N. Leppä
p.-johtaja.

yleinen 10 ja 20 km.
staruudesta. — Ikämiehet
tkalla mestaruudesta.
3 km, Pojat alle 18 v. 10
alle 16 v. 3 km., tytöt al-
km.
siä: Nykyisin voimassaole-
ä noudatetaan. Lauantain
nen 10 km, on myöskin
o (hilvestä), jossa jokai-
kolmen parhaan aika
hteen. Puolustajana Tim-
".

a jaetaan seuraavasti: y-
ja 20 km. hiihdossa 4, ja
km. loppuun hiihtäneille
uran kunniakirjat. Ikä-
jassa 3 palk. ja loppuun
kunniakirjat. Naisten,
tyttösten sarjoissa jae-
essa 3 palk.
lmotukset on tehtävä vii-
aalisk. 5 p:nään mennes-
aikaan ilmoittautuneille
kuntalaisille varaamme
nnon. Ilmotukset on teh-
lla:
Vallenius, Box 1121,
Timmins, Ont.

### on "Yrityksen" öiltä tytöille

aus, kunto, hyveet kau-
uhtahat, nuorumoen ho-
että elämää miehuuteen;
vanhuksenkin polkuja
avat!

e voimistelu-opettajamme
on, hänen muuttaessaan
kunnalta. Mutta Olga,
kin, toivomuksemme on,
nyös on paljon innostu-
aita työläistyttöjä, joita
Sillä sinulla on kykyjä,
lta vaaditaan. Innostus-
oa vaan sulle toivomme.
idessamme oli ja on pal-
! Sinua kaipaamme kii-
!—

t olemme saaneet kuiten-
opettajan taas, hän hil-
nesta tulleena omaa pal-
hjelmia, opetuksia ja oh-
aikinpuolin kykenevä ja
pettaja.
ä ikävää, tyttöjä on ai-
hän harjotuksissa ja niin

## KIITOS

nen kiitos kaikille niille,
muistaneet minua osal-
keräyksiin minun hy-
Creighton Minelta olen
Koivulan kautta saanut
Sudburysta E. Johnso-
alon asukkailta Hugo
tta $8.00.
tahdon kiittää kaikista
lulahjoista, joita olen
s. A. Tannerilta Tim-
K. Heinoselta, Mrs. K.
H. Ellmeniltä, V. Siito-
Valkeapäältä, Jalmari
ynnä lukuisilta muilta
Sudburysta ja muualta.
keuhkotautiparantolas-
erillisesti
John Raivo,
Gravenhurst, Ont.

saamme surulla il-
, joka on jälkeen
en osa siitä, että
an kautta maahan
iin rakas puolisoni ja
lasten isä

MIL KALLIO
helmik. 16 päivä
Kuoleman syy joh-
baturmaisen auto-on-
nuden johdosta, joka
i Copper Cliffin lä-
dburyn välisellä tiel-
nik. 10 p. 1930.
aja oli syntynyt Kau-
Vaasan läänissä,
sa, heinäk. 1 p. 1988.
matkan pituus oli
v., 7 kk., 10 päivää.
s tapahtui Copper
a helmik. 16 p. Eyre
maalle perhehau-

nä jäi häntä muis-
n isä, äiti, yksi veli,
Impi (o.s. Viklund).
lasta Helga ja Änss-
suuri joukko suku-
ja tuttavia tässä
ja Suomessa.
pyydän lausua sy-
et kiitokset sille
osaa otavaiselle jou-
onista seppeleistä ja
llisesta avustukses-

**liso Impi, lapset**
**Helga ja Änsti.**

Toronto ja muallakin, käyttäkää vapaa-aikanne hyvään, itsenne kasvatuksen ja kehityksen, ei minkään oman yksityisen kunnian vuoksi, mutta koko maailman kärsivän proletariaatin elämän ja onnen luomiseksi. — A—a.

## Hiihtomestaruus-kilpailut ovella

Kuten tunnettua ratkaistaan täällä t.k. 22 ja 23 päivä liittomme 5 ja 30 km. hiihtomestaruudet. Selvää on että näistä kisoista tulee muodostumaan jännät ottelut. Etenkin kolmenkympin kilpailua odotetaan jännityksellä, vaikka ei sitä jännitystä tule puuttumaan viideltä kilometriltäkään. Nyt jo on ilmoittautunut South Porcupinen tunnetut menijät Tuuttila, Kyrölä ja V. Vesa, ja tietysti Sudburyn Kisan miehet taas saapuu mukaan kuten ennenkin. Kolmelle kympille osallistuu kovissa kilpailuissa karaistunut luja hiihtokaartimme. Kenestä sen matkan mestari tulee, on epätietoista sanoa. Allekirjoittanut kuitenkin pitää varmimpana mestarikandidaattina tämän talven hiihdoissa kunnostautunutta ja erinomaisessa vedossa olevaa Tuuttilaa. Saapa sitten nähdä pitääkö ennustukset paikkansa. Kilpailut aletaan lauantaina klo 2 j.p.p. viiden kilometrin hiihdolla. Sunnuntaina alkaa kilpailut klo 12 päivällä. Lähtö ja päätepaikka aivan haalin pihassa, joten kansan on hyvä seurata kilpailun kulkua näkemättä vilua. Lauantai-illaksi ei haaliille ole järjestetty mitään iltamia, vaan juhlitaan sunnuntaina, jolloin illalla esitetään hauska kolminäytöksinen laulun sekainen näytelmä "Renk' Kallen urotyö". Tanssimusiikiista pitää huolen tunnettu soittaja Martinpelto.

Joten kansa joka haluaa nähdä täällä pidettävät tämän talven lujimmat kilpailut saapuu tietysti aikanaan paikalle, katsomaan miten hiihtäjämme selviävät majavajärveläisten "kolmenkollenilla".

Tekonimus.

## NAISTEN OSASTO

### Pöytäkirja

kirjotettu Creighton T. N. liiton osaston ylimääräisessä kokouksessa helmik. 14 p. 1930.

1. Kokouksen avasi puheenjohtaja Anni Viita ja kirjurina toimi Fanny Länsi.

2. Piirimme sihteeri oli kokouksessa selostamassa väliaikaisen toimeenpanevan komitean Torontosta lähettämää englanninkielistä kiertokirjelmää, koskien lähetystön lähettämistä Neuvosto-Venäjälle ja varojen keräystä sitä tarkoitusta varten sekä liiton uuden väliaikaisen johdon valitsemista. Kokous pohti ja harkitsi asiaa ja yksimielisesti päätettiin että lausumme jyrkän paheksumisen tuollaisen väliaikaisen tp. komitean valitsijoille, joka on niin väärin tehnyt että on sivuuttanut suomalaiset toverittaret tykkänään pois, vaikka suomea puhuvia Canadan T.N. liitossa on suurin määrä, pikku prosentti vaan muun kielisiä. Onko Torcnton T.N. liitto tosiaan niin köyhä suomenkieltä puhuvista toverittaristaan ettei löytynyt edes yhtä valita tp. komiteaan.

3. Päätettiin vaatia yleistä koko maata käsittävää Can. T.N. liiton kansalliskonventsioonia yhteisen toiminnan kokoamiseksi ja työmme eteenpäin viemiseksi.

4. Päätettiin että vaadimme varain kartuttamista tätä tarkoitusta varten sekä Woman Workerin ja myöskin suomalaisen naisten lehden Canadaan perustamisen hyväksi.

5. Mitään lähetystöä ei N.-Venäjälle kannateta ennenkuin saadaan naisliittotyö vankemmalle pohjalle ja sitten myöskin suomalaisia lähetystöön, jos se lähetetään; sillä meillä ne varatkin kerätään, niinpä meidän on myös katsottava ketä sinne lähetetään.

Anni Viita, p.-johtaja — Fanny Länsi, kirjuri.

Yllämainittu pöytäkirja päätettiin julkaista Vapaudessa ja The Workerissa.

## Järkeä toimintaan

Me C.T.N.L. Beaver Laken osaston naiset kokouksessamme päätimme lausua pyrkän paheksumisemme siitä, että väliaikaisen johtokunnan tai toimeenpanevan komitean valitsijat ovat menetelleet väärin siinä että ovat jättäneet suomalaiset syrjään valitsemalla ainoastaan englanninkielisen toimeenpanevan komitean.

Ja sananen edustajain lähettämisestä Neuvostomaahan. Vaikka kuinkakin tämä on tärkeä asia, niin me emme voi tällä kertaa sitä avustaa, joten olemme sitä mieltä että se on tällä kertaa sivuutettava. Meillä on molempain, englannin ja suomenkielisen lehtemme avustus, ja meillä on pionerileiriavustus, sekin kysym s on yksi tärkein, ja sitten on kansallisen konventsionin aikaanasaaminen. Nämä meidän täytyy toteuttaa ja sitten vasta voimme ajatella neuvostoliiton lähetystöä.

Hyväksytty 16 p:nä helmik. 1930.

Lempi Luopa, p.johtaja — Vilma Lehto, kirjuri.

## Timminsin uutisia

**Tulevista huveista.** Ensi sunnuntaina t.k. 23 p. näytellään kappale nimeltä "Rantalan veljesten kotiristi". Kappale on kolmessa näytöksessä ja oikein repäisevä huvinäytelmä. Rantalassa on kolme veljestä ja naispuolista olemusta talossa ei ole ollenkaan, vaan kun sitäkin aina joskus tarvitsee, nimittäin siinä suhteessa että talossa on sellaistakin tehtävää, johon miehet eivät oikein kunnolleen pysty, niin veljesten täytyy lähteä katselemaan palvelijaa, ja niin he saavatkin sellaisen. Mutta tämä uusi tulokas ei oikein veljesparia miellytä, kun hän sattuu olemaan sellaista sorttia että haluaa kaiken vallan käsiinsä, vielä päälle pääteeksi on kokolailla oppinut kaupungissa hienoja tapoja ja veljekset kun ovat yksinkertaisia, niin he eivät siitä pidä, vaan aikovat lähettää hänet heti ensimäisellä laivalla takaisin. Mutta hän ei lähtekään, tuumailee vaan, että kun on kerran vuodeksi pestattu, niin hän on vuoden, eikä siinä auta lautamiehet eivätkä muutkaan sukulaisten pelättelemiset. Ja ennenkuin vuosi on lopussa, niin veljekset eivät häntä enään päästäisi millään pois, aikovatpa oikein avioliittoakin hänen kanssaan. Sitten vielä on kappaleessa pieni rakkausseikailukin erään nuorikon vaihilla ja entäs sitten ne veljesten sukulaiset, jotka ovat kynsin hampain kiinni veljesten omaisuudessa, niinkuin sukulaiset tavallisesti ovat. Tulkaapas katsomaan kuinka veljesten viime lopuksi käy.

**Hurja Lola.** Tämän niminen operetti esitetään ensi kuun alkupuolella; tarkalleen ei vielä tiedetä päivän määrää, mutta kyllä siitä tullaan ilmoittamaan aikanaan. Tämä on isoin operetti mitä täällä on vielä esitetty, satakunta sivua on musiikkia, tanssia ynnä muita vinkeitä, joten tätäkään tilaisuutta ei pitäisi kenenkään sivuuttaa. Seuraavana kappaleena kai tulee olemaan LALLI, historiallinen näytelmä, kappale on siksi suuritöinen että ottaa vielä pitemmän aikaa ennenkuin se saadaan valmiiksi.

**Akat ja pojat** ovat olleet hyvin salakähmäisen näköisiä, niinkuin ei tässä ymmärrettäisi, mikä se oikein niinkuin yskittää. En minäkään tässä halua heidän hommiaan ilmituoda, vaikka tässä höpisenkin. Sanon vaan äijämiehille ja tyttärille, että olkaapas varuillanne heidän suhteensa, sillä onhan se meilläkin tilaisuus näyttää salakähmäisyyttä ja sen sanon, että voi muijaparat kuinka teidän silloin käy. Poikia ei kannata ottaa lukuunkaan, sillä he ovat sellaisia jooluppia. — —alo.

## YLEISIÄ UUTISIA

### Neekeri ammuttu Yhdysvalloissa

SPARTANBERG, S. C., helmik. — Poliisi ja neekeri ampuivat toisiaan revolvereilla niin läheltä, että molempien vaatteet syttyivät palamaan. Molemmat kaatuivat maahan, vaatteet ilmitulessa. Kun toinen poliisi sammutti vedellä näiden vaatteita, oli neekeri jo kuollut. Poliisi oli myöskin haavottunut.

### Koira ihmisten pelastajana

WINDSOR, helmik. 18. — Saatuaan heerille Mrs. Frank Coganin Itä-Windsorissa ja täten pelastettuaan äidin ja kahden lapsen hengen, asettui heidän koiransa Pt nukkuman lasten vuoteen viereen, tukehtuen siinä savuun. Tulipalon arvellaan syttyneen talon kellarista ja sieltä nopeasti levisi toiseen kerrokseen, ennenkuin Mrs. Cogan heräsi. Naapurit auttoivat hänet ja lapset ulos yläkerran ikkunan kautta. Rakennus ei palanut kokonaan, vaan turmeltui pahasti.

### Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustuselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

**Consulate General of Finland**
Room 918

1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

**AKSELI RAUANHEIMO,**
pääkonsuli.

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto Ont. — H. P. Albert Hermanson, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L, Copper Cliff, Ont. — Charles E. Magnusson, 54 Dock St., Saint John, N.B. — G. W. Törnroos, 551 Howe St. Vancouver, B.C.

### Kiina voinee ostaa viljaa Canadasta

VANCOUVER, B. C., helmik. 15. — Vancouverissa oleva Kiinan rautatieministeri Mr. Choy on arvellut, että Kiina saattaa ostaa canadalaista viljaa sellaisilla pitkä-aikaisilla maksuehdoilla, kun täällä on esitetty.

**ELOKUVATÄHTI OSAA "RYPYILLÄ"**

PARIISI, helmik. 18. — Pola Negri vaatii parisilaisen oikeuden kautta 500,000 frangia siltä amerikalaiselta sanomalehtimieheltä, joka kirjoituksessaan väittää Pola Negrin järjestäneen kuuluisuutta saadakseen rettelönsä saksalaisten viranomaisten kanssa Berliinissä helmik. 6 päivä. Pola Negri luovutti helmensä saksalaisille, kun näillä oli välittäjän takavarikoimismääräys, mikä oli hanttitu sillä perusteella, että Negri oli jättänyt maksamatta välityspalkkion.

### Reimanin juttu Toveria vastaan siirretty

SALEM, Ore., helmik. 11. — Mr. P. Reimanin Toveria vastaan nostama oikeusjuttu on ollut nyt ylioikeuden käsiteltävänä, ja havaitsi ylioikeus tarpeelliseksi siirtää jutun uudelleen piirioikeuteen uutta kuulustelua varten.

Tämä merkitsee sitä, että juttu ikäänkuin alkaa alusta. Tähän mennessä ei vielä ole saapunut meille ylioikeuden virallista lausuntoa asiasta. — Toveri.

### Työläisten solidaarisuus tehosi

PRAAGI, Tshekkoslovakia, helmik — Kun Havelkayhtiön metallityöläisten maksupäivä saapui, niin saivat työläiset yksinkertaisesti nähdä että työnantaja oli tehnyt eirkoisia alennuksia heidän palkoissaan. Eri alojen työläiset ryhtyivät keskenään nopeaan neuvotteluun ja pienen ajan kuluttua ei yksikään pyörä pyörinyt työmaalla. Kolmen tunnin kuluttua työnantaja lupasi peruuttaa alennukset, eikä vähentää palkkaa tältä kolmen tunnin lakkoajalta.


**100**
**JALKAA LAPAMATOJA**
enemmänkin tulee usein Alve-Satsin nautittua

Arvoisa Apteekkari: Näyttämäät liitokset siltä lapamatolääkkeeseni jonka minä lähetin. Siitä ei lähtenyt varsin 500 jalkaa, mutta yli 100 jalkaa varmasti ja nyt olen niinkuin toinen mies. Ne lääkkeet teki tehtävänsä, olen täydellisesti kittollinen. Pärsi Kalle Mäki, Augusta, Mont.

ALVE-SATSI: Apteekkari Lignellin erityinen keksintö, KAKSINKERTAINEN VOIMA. Tämä lääke tappaa varmasti lapamadot ja kaikki vatsassa olevat madot. — Matojen yleiset tuntomerkit ovat seuraavat: Väsähtelyä ruuan aikana, muuttuvaista kipua vatsassa, kova ruokahalu, kuin myöskin ruokahalun puute, vatsan täytelläisyys, oksentaminen tai taipumus oksentamaan, sinliset renkaat silmien alla, painon väheniyminen ja epämiellyttäviä tuntteita vatsassa. Monet kärsivät tätä yleisestä tuloksena sopimattomasta ruokajäfestelmästä ja moni joka on sairaa eikä löydä mitään huonjeunesta tavallisista lääkkeistä tuskilleen, varmasti kärsii madoista, vaikkei niitä ole näkynyttäkään ja tarvitsee lääkkeistä tuskilleen, varmasti kärsii madoista, vaikkei niitä ole näkynyttäkään tarvetta tehdessä. — Tämä LAPAMATOLÄÄKE on tullut tunnetuimmaksi ja suosituimmaksi kuin mikään muu suomalaisten myymä ja valmistama lapamatolääke Amerikassa.

**LIGNELLIN ALVE-SATS!**
(Kaksinkertainen voima) — Lääke voidaan nauttia ilman lääkkeen maksua tuntematta. — Lähetetään postimaksumeen $1.50 hinnalla, täydelliset ohjeet mukana.
—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—
P. A. LIGNELL'CO., Superior, Wis.



**Oletteko vailla voimaa ja enerkiaa?**

Älkää kulkeko elämänne läpi väsyneenä, heikkona, alakuloisena, uloskuluneena — puolittain sopivana — kun te voitte nauttia sen monista mukavuuksista. Nuga-Tone vapauttaa ruumiin voimaajäytävistä myrkyistä. Se vahvistaa ja virkistää elinvoimia, säännöstelee vatsaa ja suolistoa ja voittaa urapäätän — tuo teille takaisin elämisen ilon ja virkeyden.

Nuga-Tone kilhottaa ruokahalua ja tekee ateriainne enemmän nautintorikkaiksi. Te saatte ruansalatusta, huojentusta vatsan ja suolistan toimintaa, pysäkeytää munuais- ja rakkoärtyneisyyden, rauhoittaa raivotut hermot, tuottaa levollisen, virkistävän unen ja kasvattaa tervettä lihaa luihille.

Nuga-Tonea myyvät kaikki rohdoskaupat. Jos ei rohdoskauppiaallanne ole sitä, pyytäkää häntä tilaamaan sitä teille tukkurohdoskauppiaaltaan.

Nuga-Tone Rakentaa Paremppaa Terveyttä



**Myytävänä**

**Ruokala ja restarantti**

Hyvällä liikepaikalla. Lähellä General Motorsin autotehtaita. Oshavassa. Myydään maasta pois muuton vuoksi. Huoneita 25 mielelle. Iso ruokailuhuone, johon sopii 40 henkeä yhdaikaa pöytään. Kaikki kalusto hyvässä kunnossa. Vuokrasopimus vuodeksi eteenpäin, jota voi jatkaa. Ainoa suomalainen ruokala paikkakunnalla. Myöskin suosittu "kielisten" keskuudessa. Tuottava liike. Edullinen kauppa käteisostajalle. Käykää katsomassa oli kirjoittakaa.

**Oskar Hill,**
39 Ontario St., Oshawa, Ont.



**Parturiliikkeeni**
7 Durham St. Sudbury, Ont.
MATTI AHO
Palvelee teitä aina auliisti ammattitaitoisella työllä. (KL



**Service Taxi**
**2330 Puhelin 2330**
85 Cedar St., Sudbury, Ont.
Rehellinen palvelus.
Ajurina sekä tulkkina
**Victor ja Eino Pernu**
ASUNNON PUHELIN 931



**I. S. SALO**
Kulta- ja kelloseppä, tekee onnilaukan työtä halvimmalla. Suuri varaste timantteja, kelloja y.m. kulta- ja hopeatavaraa.
192 S. Algoma Street,
Port Arthur - Puh. N. 1238



**KOLIA ja PUITA**
**Laberge Lbr. Co.**
**Puhelin 777**
**Sudbury, Ont.**



**DELONGCHAMP**
**Cartage Co., Ltd.**
**Sudbury, Ont.**
Olemme avanneet autokumien korjausliikkeen, joten otamme nyt vastaan kaikenlaista autokumien ja sisäkumien korjausta.
Tyydyttäväisyys taataan.



**OSUUSRUOKALA**
Kirkland Laken järjestyneiden työläisten omistamassa ruokalassa 27 Kirkland St., tarjoillaan ruokaa ateriointtain ja viikkomaksulla. Huoneita myöskin saatavana. Järjestyneet työläiset, liittykää jäseniksi.
KIRKLAND LAKE FINNISH ASSOCIATION,
Kirkland Lake, Ont.
Box 297 ja 657,



ED LATVALAN
**HIITERISAUNA**
55 Yonge St. Puhelin 495
Auki joka arkipäivä 2-12 yöllä
Lauantaina kello 2:een asti.
SUDBURY, ONT.



**Tohtori H. Koljonen**
Box 1176 - Sudbury, Ont.
Puhelimet:
Asunto 1773 — Kontiori 1538



**Barrette & Millette**
KAIKENLAISTA TUORETTA LIHAA
JAUHOJA JA REHUJA
Nopea palvelus
Hearst, Ont.



**New Baking Co.,**
Sudbury, Ont.
Valmistamme ruoka- ja kahvi- sekä pikkuleipiä
PUHELIN 2572
Box 1296 — 382 Antwerp Ave.



**Miksi leikkausta?**
Umpisuoli, sappikivi, vatsa- tai maksavaivoille. "Hepatola" on parantanut tuhansia ihmisiä, kautta Canadan, viimeisen 20 vuoden aikana. Pyytäkää selostuskirjasinta. Hinta $6.75 postilähetyksenä.
**Mrs. Geo. S. Almas,**
Box 1073—12,
Saskatoon, Sask.



**KOTIHOIDON AVULLA TERVEYTEEN! SUOMENKIELISILLÄ OHJEILLANI**

| | |
|---|---|
| Luonnollinen ravintojärjestelmä | .50 |
| Maitoparannus (maitokuuri) | 1.00 |
| Raaka, Kasvis- ja Hedelmäruokajärjestelmä | 1.50 |
| Paastoparannus | 2.00 |
| Tieteellinen vesiparannus | 2.00 |
| Luonnollinen sukupuolielämä (ainoa teos alallaan) | 2.00 |
| Naisten siitonelintaudit | 1.50 |
| Miehen ja naisen sukupuolinen kykenemättömyys | 3.00 |
| Venerieset taudit ja niiden uudet parannustavat | 3.00 |
| Reumatismin, Yskan ja Influenzan parannus | 1.00 |
| Umpitaudin (kovan vatsan) parantaminen | 1.00 |
| Y.m., y.m. | |

Huom. YHDEN DOLLARIN MAKSUSTA vastataan kaikkiin sairaiden kysymyksiin. Kyselykaavakkeiden avulla (joita lähetetään pyydettäessä) järjestetään "persoonakohtaisia" Huito-Ohjeita. Tilatkaa osoittelta:
DR. KOSKI'S HEALTH SERVICE
Box 1198, San Francisco, Calif.



**Dr. S. J. Miller,**
HAMMASLÄÄKÄRI
Spesialisti
tekohampaiden ja kruunuhin laitossa sekä siltatyöalalla
Aeme apteekin yläkerrassa
Cedar ja Durham kat. kulmassa
P. O. Box 536 — Puhelin 82
SUDBURY, ONT. (K



**Huoneita ja ruokaa, saatavana**
MRS. H. NUMMELA
Bruce Ave.,
Box 370, South Porcupine, Ont. (KL


# Kirjaluettelo

| | |
|---|---|
| Aapinen, lasten opettelukirja, sid. | .55 |
| Alas Sartakus, kirj. W. Myaczenberg | .15 |
| Alanteen Sanakirja, suomalais-englantilainen, sid. | 5.50 |
| Algebran Alkeet, koulujen tarpeeksi, kirj. E. Bonsdorff, sid. | 1.25 |
| Amerikalaisen Työväenliikkeen Vararikko, kirj. Wm. Z. Foster, nid. | .55 |
| Amerikan Unionistisen Edustajiston Venäjän Matka, Neuvostovallan nykyisistä oloista ja saavutuksista, suomennos | .40 |
| Ange Pitou, kirj. Alexandre Dumas, Ranskan vallankumouksen aikoja | .75 |
| Apinain Kuningas, kirj. E. R. Burroughs, nid. | .75 |
| Arsenumin Poijat, kirj. H. Courts-Mahler, nid. | .50 |
| Aseveitin Rakkaus, kirj. Rafael Sabatini, "Viitan ja miekan romaani" keskiajoilta, nid. | .85 |
| Auringon Poika, kirj. Jack London (kulkurielämää), sid. | 1.00 |
| Autokirja, kirj. Yrjö Weilin, sid. | 2.00 |
| Automiehen Käsikirja, kirj. J. E. Tuokkola, 258 kuvan, sid. | 2.00 |
| Avattomia, romaani, kirj. J. I. Vatanen, nid. | .50 |
| Avioaimo, Kirj. Anna Baadsgaard, nid. | .40 |
| Bakteerit, Tietoaarre, kirj. Osc. Streng, sid. | .50 |
| Babbitt, kirj. Sinclair Lewis, nid. | 1.50 |
| Ei Onnea Ilman Sinua, kirj. H. Courts-Mahler, sid. | 1.00 |
| Egerin Tähdet, kirj. Geza Gárdonyi, romaani Unkarin menneisyydestä, 2 osaa, nid. | 1.50 |
| Ekovuotta, kirj. A. N. Koskela, nid. | .60 |
| Elsinoren Kapina, kirj. Jack London, sid. | 1.25 |
| Elollisten Olentojen Lisääntyminen, kirj. F. Kolpin Ravn, sid. | .50 |
| Elsa, kirj. Teuvo Pakkala, nid. | .65 |
| Englanninkielen Oppikirja, kirj. K. Berkko, sid. | 1.50 |
| Englantilais-Suomalainen Sanakirja, hyvä opettelukirja, kirj. V. Halonen | 2.65 |
| Englantia Aloitteleville, kirj. Euckell-Saarinen, sid. | 1.75 |
| Englantilais-Suomalainen Sanakirja, toimit. T. Wallenius, sid. | 2.50 |
| Englannin Kielioppi Alkeet, kirj. Hanna Anderson, toim. Bohnhof ja Granström, nid. | .50 |
| Erämaa Kutsuu, kirj. Jack London (Kirsikka Sarja No. 1), sid. | .75 |
| Gorillamies, kirj. Heikki Nummi, nid. | .40 |
| Grieellis, Kirj. H. Courths-Mahler, nid. | .65 |
| Gabrielle, Kirj. W. B. Maxwell (Kirsikka Sarja No. 26), sid. | .90 |
| Hattutrasia, kirj. Louis Joseph Vance (Kirsikka Sarja No. 25), sid. | .75 |
| Hollon Hokemiskuri, murrekertomuksia, kirj. Kallio, sid. | 1.40 |
| Hankasrikko, kirj. Rabindranath Tagore, nid. | .90 |
| Hauska Kirja, kirj. K. Suvanto, nid. | .80 |
| Hellt-ent ja Barbaarit, kirj. Sophus Michaelis, nid. | .75 |
| Hirsipuita, kirj. Kössi Ahmala | .30 |
| Häiri, romaani, kirj. Ninna Clasen, nid. | .40 |
| Härmä-Hallitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (jatk. kirjaan Maisonrougen Ritari) | .75 |
| Huilunsoittajan Katu, rakkausromaani, kirj. R. de Vere Stacpoole, sid. | .75 |
| Hugh Herrollin Ihmeelliset Seikkailut, kirj. Alfred Clark, nid. | .40 |
| Humoristinen Laulukirja, se viimeinen palnos | .45 |
| Hamuhannan Perintö, novelli, kirj. V. Luja, nid. | .50 |
| Imperialismi, Kapitalismin Uusimpana Kehitysvaiheena, kirj. N. Lenin, nid. | .45 |
| Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassant, sid. | 1.75 |
| Ihmissyöjän, kirj. Guy de Maupassant, nid. | .75 |
| Ihmisiä, kirj. Kalle Tähtelä (seitsemän novellia), sid. | .75 |
| Ihmisen Herra, kirj. Hall Caine, II osa, sid. | 2.50 |
| Ikuisen Päivän Maa, kirj. E. R. Burroughs, nid. | .65 |
| Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, nid. | 1.75 |
| Ikuinen Salaisuus, kirj. Jack London, nid. | .40 |
| Ikuinen Linna, kirj. Rudolph Stratz, sid. | 1.25 |
| Ihmojen Halki, Kertomus Jennosta pohjoismaalle, kirj. Ammanen, nid. | 1.50 |
| Isoäidin Kuvakirja, kirj. Arvid Lydecken, sid. | .90 |
| Jack London Elämäkerta, kirj. Helmi Kyösti, nid. | .90 |
| Jeesus-taru, kirj. Georg Brandes, nid. | .45 |
| Jenkkejä Maailmalta, kirj. Mark Twain, sid. | 1.75 |
| Jerin Veli, eräitä koiran seikkailuja Etelämerellä, kirj. Jack London, sid. | 1.00 |
| Jill, miellyttävä romaani, kirj. E. M. Delafield, sid. | .90 |
| Juvenilia, kirj. Aarin Kyösti (Nuorukuen Muistelmia), sid. | 1.25 |
| Jumalten je Ihmisten Suosikit, kirj. Elsa Soini, nid. | 1.00 |
| Junstoparooni, kirj. Kallo Riisanen, nid. | .40 |
| Järjestelmämi Miehille, hyvä voimistelukirja, kirj. J. Mueller | 1.25 |
| Kansakoulun Laskuoppi, No. 2, kirj. Nestor Ojala, sid. | 1.00 |
| Kansakoulun Kantasto, uusi, toim. A. R. Blomqvist ja E. E. Kaila | 1.00 |
| Kansakoulun Karttakirja, toim. Jotuni, sid. | 1.00 |
| Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, sid. | 1.50 |
| Kalceriyanki No. 117, 3 suurta osaa, kirj. P. Du Terrail, sid. | 3.75 |
| Kapitalismista Sosialismiin, kirj. Alf. Lux | .15 |
| Kansanhoitokirja, kirj. Mikko Ukka, sid. | 1.25 |
| Kahdeksan Sotkuista, kirj. Louisa M. Alcott, sid. | 1.00 |
| Kaulanauha, kirj. H. Courts-Mahler, nid. | .60 |
| Kairosta Niilin Latvoille, matkailijakertomus, kirj. Pekkala, nid. | .90 |
| Kadotuksen Kansa, kuvaus London itäpäistä, kirj. J. London, sid. | 1.00 |
| Kaksi Rakastavaista, kirj. H. Courts-Mahler, nid. | .50 |
| Kiellenty Hedelmä, kirj. Nataly von Eschstruth, nid. | .30 |
| Kirjanpidon Oppikirja, kansakoulun jatkokouluja varten, kirj. J. V. Kaitila, sid. | 1.00 |
| Kesäinen Leikki, romaani, kirj. Fredrik Book, sid. | 1.25 |
| Kehityspiin Aakkoset, kirj. M. Habl, sid. | 1.00 |
| Keltainen Domino, kirj. Marcel Prevost, sid., hieno rakkausromaani | .75 |
| Ketunpyyntiopas, kirj. Edvard Koponen, nid. | 1.00 |
| Klondyken Kuningas, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. J. London | 1.25 |
| Kuningattaren Kaulanauha, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 5, nid. | .75 |
| Kun Ruusu Puhkeaa, kirj. Louisa M. Alcott, nid. | .75 |
| Kurkien Kerralla Afrikkaan, matkailija- ja luntukertomus, kirj. B. Berg, nid. | 1.75 |
| Kuvia Metsän Elämästä, kirj. R. H. France, Tietoaarre, Uusi Sarja I. nid. | .40 |
| Kun Ruusu Puhkeaa, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid. | 1.00 |
| Kultamaan Rakkautta, kirj. Jack London, nid. | .40 |
| Kuolleiden Laskujen Saari, kirj. Grittenden Marriott, nid. | .40 |
| Kultaisen Ankkurin Hotelli, Kirj. Lajos Biró, nid. | .40 |
| Koningas Salomon Kaivokset, kirj. H. R. Barrard, sid. | .75 |
| Kuningatar Hanhenjalan Ravintola, kirj. Anatole France, nid. | .75 |
| Kuudes Maanosa, kirj. Arvid Lydecken, nid. | .50 |
| Kuunlaskeo, romaani, 2 osaa, kirj. Jack London, sid. | 2.00 |
| Kuningas Ludvig ja Hänen Lemmittynsä, kirj. Courths-Mahler, nid. | .40 |
| Kommunistinen Sodu, Mitä Se On — Mitenkä Se Työskentelee, kirj. M. Jenke, nid. | .20 |
| Koti ja Maailma, kirj. Rabindranath Tagore, nid. | .75 |
| Kohtalon Tuulissa, kirj. Toivo Tarvas, nid. | .50 |
| Kreivitär de Charny, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 3, nid. | .75 |
| Kipinälennättimen Toiminta, kuvitettu opas, kirj. Kriger ja Sahkin, nid. | .50 |
| Kilpakosijat, seikkailuromaani, kirj. Dr. Grimston, nid. | .40 |
| Kirjanpito-opas, tehnyt Juhana Toivainen, nid. | .75 |
| Kirjanpito, kauppaopistoja varten, kirj. L. Kovero | 1.50 |
| Keittokirja, kirj. Mina Walli, sid. | 2.00 |
| Kruunun Perämies, kirj. Larin Kyösti, nid | 1.25 |
| Lappalaisten Kuningatar, Sten Sture Vanhempi ja Hänen Aikaisensa, I osa, kirj. Carl Blink, nid. | .55 |
| Lasten Laulukirja, kirj. Hilja Hinsman-Pärssinen, sid. nuottipainos | .35 |
| Lasten Kirja (toinen painos) pioneerikoulujen lukukirja, sid. | 1.00 |
| Lasten Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid. | .25 |
| Lajien Synty, luonnonhistoria, kirj. Charles Darwin, sid. | 3.00 |
| Lenin ja Leninismi, kuulun sarjakirjastoon, kirj. I. Stalin, sid. | .75 |
| Lenin — Taistelija, Opettaja, Johtaja, nid. | .40 |
| Lehti Kääntyy, Kaaule ja Sigismund, kirj. Carl Blink. nid. | .55 |
| Luonnontieteiden Voittokulku, Tietoaarre, kirj. Launbardt, sid. | .50 |
| Luukkien Susi, kirj. Jack London, nid. | .85 |
| Luontainen Ravintojärjestelmä ja Keittokirja, toim. toh. I. S. Niemi, nid. | .25 |
| Liselotten Naiminen, kirj. H. Courts-Mahler, nid. | .25 |
| Lääkärin Muistelmia, kirj. A. Dumas, historial. romaanit No. 1 | .80 |
| Lyhyt Terveysoppi Naisille, kirj. tri Fr. Hovitz | .35 |
| Maapallo, toimituskunnan toimittama, 8 osaa, sid. | 40.00 |
| Maailman Taloudellinen Työskentelike, kirj. H. Losovsky | .75 |
| Maailmanvalkenne, käsittelee maailmankaikkeutta, kirj. E. E. Becher | 1.75 |
| Maailmanliike, Tietoaarre, kirj. Albrecht Wirth, sid. | .50 |
| Maanviljelys, Kenia ja Fysiikka, kirj. Arthur Rindell, sid. | 1.

# Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1 1-2 senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 senttiä ja seisovista 25 senttiä kerralta.

## SUDBURY, ONT.

UUSI PARTURILIIKE VAPAUDEN talossa. Sisäänkäynti sivulta. Jalmar Oksanen.

## MONTREAL, QUE.

K. D. HELSBERGIN ASIOIMISTO. 926 Ste. Monique St. Puhelin Harbour 8336. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

MRS. HELSBERGIN UUSI "MOjakkasappa". Ruoka-annokset 20c ylöspäin. 926 St. Monique St.. Montreal, Que.

MRS. KIVIKOSKI, OMPELULIIke, suositellaan. 919 Inspector Montreal, Que.

## PORT ARTHUR, ONT.

PITKÄTUKKAISIA MIEHIÄ JA naisia halutaan Laken parturisapassa, 276 Bay Street

NÄRVÄSEN SAUNA AUKI JOKA arkipäivä, kello 2—12 yöllä. 218 Secord St., Port Arthur, Ont. Puhelin N. 2696.

## FT. WILLIAM, ONT.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ ostajille ensiluokan lihaa Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370, Rosa Block, Fort William

TILATKAA PUKUNNE SIMPSON Tailors liikkeestä. 529 Simpson St., puhelin S. 1185. M Maine ja S. Väyrynen.

FORD WILLIAMIN STEAM BATH 268 Robertson St., avoinna joka erikoispäivä kello 10 ap.—12 yöllä

## TIMMINS, ONT.

PARTURILIIKE SIJAITSEE 48—4th Ave. Myöskin huoneita suotavana samassa paikassa. Jalmar Korri, Timmins, Ont. (K

## TORONTO, ONT.

KOSMAS KIISKINEN, SUOMA lainen luonnonlääkäri, 85 Huron St., Toronto, Ont. Puhelin TRInity 2885. Tunnit: 9—11 ap. —ja 3—8 ip. Huom. Toimitaan medical tohtorin avustamana. (KP

## Sauna myytävänä

Canadasta poislähdön takia myydään hyvä kiuvassauna suomalaisessa keskustassa. Lähempiä tietoja saa kirjoittamalla osoitteella: (42

**Finnish Baths,**
176 Spadina Ave., Toronto, Ont.

KELLOSEPPA
**A. Heiskanen**
SUDBURY, ONT.
8 Durham St.
—Box 1873—

## Huoneita vuokrattavana

Myös perheille.
IKÄHEIMO
911 Inspector St., Montreal, Que. (K-19

## Halutaan tietää

Missä nykyään oleskelee **John Oja?** Viimeksi ollut Arthurin perimailla. Ole hyvä ja heitä kirjeellä allaolevalla osotteella: (44
H. P.,
Copper Cliff, Ont.

Haluaisin tietää missä nykyisin oleskelee **Emil Laakso?** Ole hyvä ja kirjoita minulle osotteella: (44
Eino Laurila,
Box 2026, Sudbury. Ont.

# Keskiontarion uutisia

## Sudbury

**VAPAUDEN KIRJAKAUPPA**

pidetään auki joka päivä kello kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettu koko päivän. Rahanvälitystä otetaan vastaan kirjakaupassa jälkeen kello viiden.

**PALVELIJATARYHDISTYKSEN TYÖKOKOUS**

pidetään keskiviikkoiltana Liberty haalilla kello 8.

**OSASTO NO. 16 JOHTOKUNNAN KOKOUS**

pidetään tänä (keskiviikko-) iltana näyttelijäin pukuhuoneessa. Saapukaapas kaikki. — Org.

**VIISI VUOTTA MURHAYRITYKSESTÄ**

Tony Kostyk Sudburystä oli eilen pidettyjen talvikäräjien istunnon edessä syytettynä murhayrityksestä. Kostyk yritti viime joulukuussa tappaa Mary Lydik nimisen naisen, johon syytökseen hän nyt tunnusti syyllisyytensä, tullen tuomituksi viideksi vuodeksi vankeuteen.

Toinen rikosasia esillä samassa oikeudenistunnossa oli Norman Sutcliffia Warrenista vastaan. Hän oli syytettynä rikoksellisesta päällehyökkäyksestä (raiskauksesta). Todistukset y.m. seikat puhuivat niin paljon hänen puolestaan, että häntä rangaistiin vain 3 kk. vankeudella.

**ONNETTOMUUDEN UHRIN HAUTAUS**

John Saikkonen, joka sai surmansa Copper Cliffin räjähdysonnettomuudessa viime perjantaina, haudattiin eilen. Hautaussaatto lähti Ducharmen hautaustoimistosta klo 3 ip. Eyre hautausmaahan lukuisan sukulais- ja ystäväjoukon saattamana. Kuusi vainajan läheisintä ystävää kantoivat arkun hautaan. Saikkonen oli kuollessaan 32 vuoden ikäinen ja jäi hänelä vaimo ja pieni lapsi.

## Rakennusten purkajia lakkoutunut

**He vaativat turvallisuutta työssä**

NEW YORK, helmik. — Viime viikolla lakkoutui 200 Albert Volk yhtiön vanhojen rakennusten purkajaa vaatien turvallisempia olosuhteita työmaalle. Lakkovahdit kantoivat merkkejä, joissa luetaan: V. 1929 sai 5 työläistä surmansa tämän yhtiön työssä; me vaadimme turvallisia oloja työmaalla."

**ULKOMAALAISTEN OLOA VAIKEUTETAAN YHDYSVALLOISSA**

Washington, D. C., helmik. 18. — Yhdysvaltain siirtolaisuuskomitea hyväksyi tänään senaattori Bleasen ehdotuksen, että kaikille Yhdysvalloissa laillisesti asuville ulkomaalaisille annettaisiin olotodistus. Tällä lakitekeleellä olisi tarkoituksena "helpottaa" maassa asuvien ulkomaalaisten registeerausta.

**KORKEALLE VUORELLE YRITETTÄÄN KIIVETÄ**

Lontoo, Eng., helmik. 18. — Viiden eri valtakunnan edustajat lähtevät maaliskkun lopulla Darjeelingista, klipeämään Himalajan vuoristossa olevan Mount Kanchenjungan huipulle, mikä on 28,150 jalan korkeudessa, ainoastaan muutama sata jalka alempana kuin Everestin huippu. Kanchenjungan huipulla ei ole tähän asti vielä kukaan käynyt.

Joukkueessa ovat edustettuina, Engkanti, Saksa, Australia, Sveitsi ja Italia, ja kaikki retken jäsenet ovat huomattuja Alpplen tutkijoita. He tulevat ottamaan mukaansa kaikki uudenalkaiset tutkimusvälineet havaintoja ja kokeiluja varten.

Etelävaltioiden poliisit yhä edelleenkin jahtaavat työläisiä ja syyttävät näitä kaikenmolsista rikoksista. Textiilityöläisten järjestäjä Cliff Saylors on vangittu syytettynä poliisipäällikkö Aderholtin murhasta. Työläisten puolustusliiton järjestäjä George Saul on myöskin syytettynä Charlotten oikeudessa siksi, että hän on uskaltanut sanoa työläisille totuuden Gastonian jutusta.


Jännittävää! Jännittävää!
C. S. T. U. L.
**Hiihtomestaruuskilpailut**
V.- ja u.-seura Jehun järjestämänä
**Beaver Lakella, helmik. 22 ja 23 pnä**
Lauantaina alkaen kello 2 ip. 5 km. hiihto.
Sunnuntaina alkaen kello 12 p. 30 km.

SUNNUNTAI-ILTANA ESITETÄÄN OSASTON TALOLLA
**"Renk' Kallen urotyö"**
3-näyt. laulun sekainen näytelmä

| Henkilöt: | Esittäjät: |
|---|---|
| JOSEFIINA JOSKANEN, talollisen leski | Lempi Luopa |
| KERTTU, hänen tyttärensä | Hellen Lehto |
| KALLE KAMPPURI, Joskasen renki | Evert Mäenpää |
| HENRY VON LOTJOWSKY, valeparooni y.m. | A. Reinikainen |
| HENRYN KUMPPANI | Jussi Piispanen |

**Tanssia Martinpellon soitolla**

KATSOMAAN KAIKIN
**S. J. Montrealin Osaston Talolle**
1445 Notre Dame St. W.
— esitetään —
**Helmik. 23 pnä kello 8.30 illalla**
**"Savon sydämessä"**
Kolminäytöksinen huvinäytelmä.
Jokainen viettämään tämä ilta Pöllölän Asariaksen naimapuuhia katselemisella!
Sisäänpääsyliput 40 senttiä
S. J. M. O. NÄYTELMÄKOMITEA.

**ILMOITUS**
MIKSI ETTE OPETTELE ENGLANNIN KIELTÄ?
Siksikö että se on vaikeaa. Ei englannin kieli ole vaikeaa opetella minun laksyistäni, joka ainoa voi ne helposti käsittää ilman vaikeuksia. Minulla on satoja tyytyväisiä oppilaita jotka eivät osanneet mitään sanaa englannin kieltä silloin kun rupesivat ottaan minun kirjevaihtokurssia ja nyt he puhuvat englannin kieltä ilman vaikeutta. Opetan myös täällä iltakoulussa niitä jotka haluavat käydä tykönäni.
JOHN HILL, 376 King St. W., Toronto, Ont.

**Työläinen! Oletko uudistanut tilauksesi?**

**Toronton V.- ja U.-seura Yrityksen**
**25-vuotisjuhla**
**Don-haalilla Sunnuntaina Helmik. 23 pnä**
ALKAA KELLO 7.30 IP.
OHJELMA

| | |
|---|---|
| SOITTOA | R. T. orkesteri |
| TERVEHDYSPUHE | L. Nurmiaho |
| LAUSUNTOA | Anna Järvinen |
| LAULUA | M. Martin |
| VOIMISTELUA | Yrityksen naiset |
| MUSTALAISTANSSI | Yrityksen naiset |
| — VÄLIAIKA — | |
| SOITTOA | R. T. orkesteri |
| PERMANTOVOIMISTELUA | Yrityksen miehet |
| LAUSUNTOA | Anna Aho |
| PYRAMIIDEJÄ | Yrityksen miehet |
| REKKIVOIMISTELUA | Yrityksen miehet |

NÄYTELMÄKAPPALE:
**"SIEMENPERUNAT"**
1-näytök. huvinäytelmä.
40c lahjakuponkeja voimistelun tukemiseksi saatavana entisissä paikoissa.

**Greighton S.J. Haalilla**
SUURET
**Naamio-Tanssit**
**Perjantaina 21 p. helmik. Alkaen 8.30 ill.**
SISÄÄNPÄÄSY: Naamioiduilta 25 senttiä, ei-naamioiduilta 40 senttiä. Naamiot poistetaan kello 10.30.
Jaetaan kolme palkintoa: 1 yhteiskunnallisesta, 2 kauneudesta ja kolmas koomillisuudesta.
MARTINPELLON ORKESTERI SOITTAA
**Tulkaa läheltä ja kaukaa, silloin on hauskaa. Ei lauantaina, vaan perjantaina.**

**Jack Seppälän sauna**
Avoinna 4 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:ta yöllä.
Spruce St. — Puhelin 1107 — Sudbury, Ont.

**EATON GROCETERIA**
ELM JA DURHAM STS. SUDBURY, ONT.
**KAKSI EATONIN GROCETERIAA**
palvelevat Sudburyn väestöä hyödyllisesti
Sudburyn sekä ympäristön suomalainen väestö löytävät Eatonin Grocerioista mitä tahansa ruokatavaraa haluavat, laji sekä hinta ollen tyydyttävät. Eatonin Groceterian systeemi tavarain ostossa on etuna kaksinkertaisesti tämän ympäristön ostajille, sillä on kaksi kauppaa, jotka palvelevat tyydyttävästi ostajia.
Neljä osastoa täynnä tuoreita ja valikoituja tavaroita. — LIHAA — HEDELMIÄ — KASVIKSIA — RUOKATARPEITA

ERIKOISTA
"AYLMER" TEKOA
No. 2½ kannuja
TOMAATTEJA 2 kannua ..... 25c

KANNATTAA TEHDÄ OSTOKSENSA AINA MEILTÄ

ERIKOISTA
SUURI PAKETTI KAIKILLE PESUILLE
LUX Paketti ..... 19c

| | | | |
|---|---|---|---|
| C. & B. BRANSTON PIKKELSIÄ Kannu .....24c | EATONIN Suklaattipaareja 3 kpl. .....10c | ERIKOISTA — "Gilchristin" Hedelmäkeekiä Rikasta ja tuoretta, valmistettu puhtaista aineista. Pauna .....18c | "PALMOLIVE" SAIPPUAA 3 kpl. .....23c |
| "SHIRRIFFS" Appelsiini Marmelaadia 4 paunan ämpäri .....43c | Maukasta — Oikeaa H.A.G. CAFFEIN (KAHVIA) Vapaasti Kannu .....69c | Erikoista — "Tiger" tekoa KETSOPPAA Suuri pullo .....19c | |
| Tuna Kalaa (Van Camps) 29c | Snäppiä Parhainta puhdistusta varten. Kannu .....14c | PARHAIN KASTIKKEISTA H.P. Kastiketta Pullo .....26c | "KARAVAN" Taatelia 2 pakettia 35c |
| ERIKOISTA — NISUJAUHOJA "MONARCH" 24 paunan pussi .....$1.05 | | ERIKOISTA JUUSTOA CHATEAU JA VELVEETA Paketti .....17c | ERIKOISTA |

LIHA ERIKOISUUKSIA — Ostakaa aamulla kello 9 ja 12 välillä
PAREMPI VALIKOIMA — TUOREITA, MAUKKAITA JA HYVIÄ

PERJANTAINA
Lampaan viipaleita, pauna .....29c
Vasikan viipaleita .....29c
Suuri valikoima makkaroita ja valmiiksi laitettuja lihoja. Kaikki muut lihat aivan tuoreita.
MEIDÄN HINTAMME VIITTAAVAT TIEN PAREMMILLE OSTOKSILLE

Kello 9—12 erikoisuuksia
PERJANTAINA
Turska kalaa, tuoretta Pauna 12c
Savustettua Fillet kalaa Pauna 15c
Savustettua Fillet kalaa Pauna19c
Maariankalaa suuressa palassa Pauna 21c
Maariankalaa, leikkeleissä Pauna 24c

LAUANTAINA
Sian kinkku Paistia
Tuoretta
Puoliskona tahi Kokonaisena
27c lauantaina

**S. J. Toronton Osaston Näyttämö**
**Don-haalilla Lauantaina Helmik. 22 pnä**
Alkaen 8.15 illalla
**"Meripoikia"**
3-näyt. huvinäytelmä. Kirj. Teuvo Pakkala.
Pääsymaksu 40 senttiä
Ken haluaa nähdä merimiesrakkautta, raikasta riemua ja pitentää omaa ikäänsä, saapukaan katsomaan.

THE
**LEADER**
**HELMIKUUN**
**Dollarin $ Päiviä**
**Torstaina — Perjantaina — Lauantaina**
**Naisten Kenkiä**
50 paria ainoastaan, kiiltonahka, yhden remmin kenkiä, kauniine koristuksineen. Hyvää, sopivaa tekoa, sievän näköisiä.
Dollarin päivän erikoisuus Pari .....$ 1

**Työsukkia** Harmaita, täysivillasia. Tav. hinta 35c. 4 paria .....$ 1
**Pyyheliinoja** Kokoja 14x28. Tav. hinta 29c. 5 paria .....$ 1
**Pyyheliinoja** Koko 18x36. Tav. hinta 39c. 4 paria .....$ 1
**Lasten Sukkia** Cashmere tai silkki ja villan sekaisia. Tav. 49c. 3 paria .....$ 1
**Lippalakkeja** Miehille, kuviollisista sekä yksinkertaisista tweed kankaista. Kpl. .....$ 1
**Työsukkia** Punasia ja sinisiä. Raskaita, täysivillasia. Tav. hinta 49c. 3 paria .....$ 1
**Hienoja Sukkia** Miehille. Kudottu hienoista Cashmere langoista. Tav. hinta 69c ja 75c. 2 paria .....$ 1
**Pyyheliinoja** 19x38. Tav. hinta 49c. 3 paria .....$ 1
**Poikasten Sukkia** Täysivillaisia. Tav. hinta 49c. 3 paria .....$ 1
**Nahkasia Lippalakkeja** Miehille, turkiksella reunustetut korvasuojat, nahkanen päällyosa sekä lippa, Corduroy sametista korvasimet. Tav. hinta $1.49. Kpl. .....$ 1
**Kylpypyyheliinoja** 20x40 kokoisia. Tav. hinta 69c ja 79c. 2 paria .....$ 1
**Villasukkia** Joka päiväistä pitoa varten. Raskaasti kudottuja. Tav. 35c. 4 paria .....$ 1
**Overhaaleja** Miehille. Myöskin muutama smock takki. Tav. hinta $1.50 ylös. Erikoisalennus kpl. .....$ 1
**Naisten Paitoja** Hienoista pumpulilangoista, silkki raiteen kanssa. Olkaremmit. Tav. 49c. 3 paria .....$ 1
**Turkkilaisia Pyyheliinoja** Hyvää lajia. Koko 21x44. Tav. hinta $1.49. Pari .....$ 1
**Raskaita Sukkia** Kestävistä "Heather" langoista. Erikoista 6 paria .....$ 1
**Hienoja Sukkia** Miehille. Kayon sekä lisle kudottuja. Tav. hinta 35c. 4 paria .....$ 1
**Eväslaatikoita** Kuuman vesipullon kanssa. Yhteensä .....$ 1
**Naisten Bloomereita** Monen eri värisiä. Nukkavuorisia. Tav. 49c. 3 paria .....$ 1
**Miesten Kintaita** Harmaan ja ruskean Mocca tai ruskean vasikannahka kintaita, lämpösen vuorin kanssa. Tav. hinta $1.75. Erikoistarjous Pari .....$ 1
**Lakanoita** Tupla sängyn kokoisia. Valkaistua kangasta. Erikoisuus kp $ 1
**Poikasten Housuja** Bloomer mallisia, kestäviä tweed housuja, vuorin kanssa. Tav. hinta $1.49. Erikoista, pari $ 1

Ostamalla eniten — ostamme halvemmalla
Myymällä eniten — myymme halvemmalla

**THE LEADER**
A. Silverman, omistaja
ELM STREET SUDBURY, ONT.
WILFRED SALO, suomalainen kauppa-apulainen